

SLOVENSKI NAROD.

Izjaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 90 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne peti-vrate po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravitelstvo pa v pritličju. — Upravitelstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravitelstva telefon št. 85.

Klerikalno-nemška zveza.

Kar smešno je že, kako seklerikalci trudijo, da bi utajili svojo zvezo z Nemci. Samo smešno je to prizadevanje, zakaj kar se je že dolgo pripravljalo, to se je 23. maja pokazalo tako jasno kot beli dan: nemški Losvonromovci so šli do zadnjega v boj za klerikalnega kandidata. To stoji, to je videl ves svet, tega nihče ne taji in s tem je vse dokazano.

Pripravljala se je ta zveza že dolgo. Tudi v časih, ko so klerikalci najstrditelje insultirali posamične nemške politike in vodili najstrupenejši boj proti nemški stranki, so vedno računali na to, da sklenejo s temi istimi Nemci še prijateljstvo in politično zvezo.

Prvi tak poskus so napravili predleti pri tistih občinskih volitvah v Ljubljani, pri katerih so zadnjikrat vse tri stranke nastopile s lastnimi kandidati. Tedaj je prišlo do ožjih volitev in tik pred tistimi ožjimi volitvami je hitel dr. Šusteršič k krajnemu dr. Supanu in mu ponudil zvezo ter šest občinskih mandatov. Na vse načine se je dr. Šusteršič takrat trudil, da bi bil ustvaril nemško-klerikalno zvezo. Pridobil je tudi res dr. Supana za svoj načrt ali vzlic vsemu prizadevanju ni mogel dr. Supan nemške stranke pridobiti za to, kajti upr. se je dr. Schaffer in vso akcijo onemogočil. Nikdar s klerikalci — to je bilo načelo dr. Schafferja in dokler je on živel, se je nemška stranka tega tudi držala.

Od tistega časa, ko se je ponesrečil Šusteršič-Supanov načrt, so klerikalci vodili proti Nemcem posebno strasten in srdit boj, ki je kulminiral v velikanskih, brezprimernih škandalih, ki jih je uprizorjal dr. Šusteršič v deželni zboru. A Nemci so

vse to pozabili, čim je prišla na dan volilna reforma. Šusteršič in Schwegel, Krek in Barbo, so postali najboljši prijatelji v tistem hipu ko se je Šusteršič zavezal, ohraniti 50 na pol banke-rotnim nemškim veleposestnikom deset mandatov. Kaj takega niso Nemci nikdar pričakovali. Nasprotovali so vsaki volilni reformi, ker so spoznavali, da je privilegij veleposestnikov nekaj tako nenaravnega, nekaj tako vnebovpijočega, da mora vsaka volilna reforma pred vsem skrbeti, da se ta privilegij odpravi ali vsaj utrne času in razmeram primerno. Nemci so sami računali, da v najboljšem slučaju se veleposestvo razdeli tako, da bi imeli v deželno desko vpisani veleposestniki pet mandatov, vsi drugi pa pet — kaj čuda, da so z obema rokama sprejeli Šusteršič-Krekovo ponudbo, ohraniti nemškemu veleposestvu vseh deset mandatov, dasi bi je tako zastopstvo v obraz vsaki pravici in vsaki pravičnosti.

Od tedaj obstoji nemško-klerikalna zveza. Prva konsekvence je bila, da so takoj ponehali v „Slovenca“ napadi na nemške grofe in barone, ki so bili poprej na dnevnem redu in da je klerikalna žurnalistika začela Nemce skrivaj ali očitno gladiti in božati. In Nemci so se hitro izkazali hvaležne. Ko je deželni odbor določeval svoje zastopnike v okrajnih šolskih svetih, je grof Barbo zagnal čez planke svoje liberalno prepričanje, pozabil na svojo ljubezen do moderne šole, pometal naprednjake, prijatelje šole in učiteljstva, iz okrajnih šolskih svetov ter na njih mesto posadil najstrupenejšo sovražnico šolstva, in sploh prosvete. Ali naj kdo verjame, da je to storil grof Barbo iz ljubezni do

šole? Ne! Tu se je očitno pokazala klerikalno-nemška zveza.

Zato pa se ni nihče čudil, da so Nemci pri državnozborni ožji volitvi zapisali na svoj prapor „Heil Hans Kregar“. Pljunili so na naprednost, ki so jo imeli vedno samo na jeziku, nikdar pa nič v srcu in šli v boj za najgrjo klerikalno družbo, kar jih je kdaj zemlja videla. Celjska „Deutsche Wacht“ je razkrila in s tem pritrdila, kar se je v ljubljanskih nemških krogih govorilo, da so namreč klerikalci za slučaj zmage zagotovili Nemcem več mandatov za obč. svet. Cesar Nemci, dokler je živel dr. Schaffer, niso marali sprejeti iz klerikalnih rok, to so bili zdaj pripravljeni sprejeti. Seveda so delali račun brez krčmarja. In kako so to moralno opravičevali. Prej so klerikalce zaničevali kot neko vrsto anarhistov in obcenevarnih subjektov, zdaj pa se je neresni dr. Eger povzpel do gorastnosti, da je imenoval klerikalce „die konservative Partei“, dasi klerikalci sami odločno odklanjajo to imenovanje in tudi njih dejanja svedočijo, da so vse prej kot konservativci.

Politične zveze se izražajo vedno v dejanjih. Navedena dejstva, ki jih nihče na svetu ne more tajiti, so tako trden in neovržen dokaz nemško-klerikalne zveze, da je vsaka beseda odveč. Dejstva so dokaz vseh dokazov!

Prestolni govor.

Dunaj, 5. junija. „Zeit“ že ve povedati vso vsebino prestolnega govora, s katerim se otvori novi državni zbor. Cesar izreče v prestolnem govoru veselje nad delovanjem v preteklem državnozbornem zasedanju. Potem našteva celo vrsto zakonskih načrtov, ki se predlože novemu par-

lamentu. Glede novih železnic se poudarja potreba, da se upošteva južni del države — Dalmacija, Bosna in Hercegovina. Na socialnopolitičnem polju se naglašja potreba, da se ustanovi zavarovanje za starost in onemoglost. Nadalje napoveduje cesar nov brambni zakon z dveletno vojaško službo in vojaški kazenski zakon. Končno se omenja dobro razmerje z vsemi državami, da so se tudi razmeresrbijo zboljšale ter izreka željo, da bi se dosegel mir med narodi.

Složni Čehi.

Praga, 5. junija. Minister dr. Fort se je pripeljal danes v Prago, da se udeleži posvetovanja čeških strank. Navzoč je bil tudi minister dr. Pacák. Svoje zastopnike so poslali vsi češki organizirani državni poslanci, in sicer napredna stranka, Mladochi, Starochi, agrarci, stranka čeških državnih pravašev, radikali in klerikalci. Predsedoval je poslanec Pražek. Zastopniki vseh strank so se oglašali za nameravani skupni češki klub, češ, da je tako zastopstvo more priboriti Čehom pravice. Posl. Klofač se je v imenu radikalcev izrekel brezpogojno za tako združenje, toda zastaviti se morajo vse sile, da ne zavzame klerikalizem odločilnega mesta v klubu. Tem nazorom se je pridružil tudi posl. profesor Masaryk. Posl. Peška se je v imenu agrarcev tudi izrekel za skupen klub, vendar se naj poprej konstituirajo posamni strankini klubi. Posl. dr. Kramář je izjavil, da bo mogoče o klubovi taktiki v državnem zboru govoriti šele pozneje. Posl. dr. Stránský je imenoval današnji dan zgodovinski moment v političnem življenju češkega naroda. Posl. Hruban je izjavil, da bodo današnje odločitve čeških strank slišali v ministrsko predsedstvo in še

višje navzgor. Minister dr. Pacák je opozarjal na neslogo med Nemci ter izjavil, da bo združenje čeških strank velike važnosti za češko politiko. Za osebe sedanjih čeških ministrov se pri tem ne gre. Ako bi češka politika zahtevala, bodeta oba z dr. Fortom takoj odstopila. — O tem pomembnem zborovanju se je izdal komunike, v katerem je rečeno med drugim: Zastopniki vseh čeških strank so se izrekli soglasno za skupen klub v državnem zboru, kojega naloga bo, zastopati narodni in državnoopravni program.

Nesložni Nemci.

Dunaj, 5. junija. Vsenemški poslanci Iro, Jäger, Malik in Spiess ne pristopijo k nemško nacionalni zvezi, češ, da zveza ne zastopa niti narodno, niti svobodni-selno organizacijo, temuč ima le namen, podpirati strankarske nemške ministre.

Nemško napredni osrednji volilni odbor na Dunaju je obsodil gonjo proti poslancem baronu Hocku, Kurandi in dr. Ofnerju ter izrekel upanje, da se okoli teh treh poslancev zbero vsi resnično svobodni-selni nemški poslanci v skupen klub. Ker so se tudi poslanci Licht, Demel in Redlich odrekli nemški napredni stranki, bode baje teh šest nezadovoljnejšev ustanovilo nemško demokratično stranko ter privabili v njo nezadovoljnejše iz vseh nemških strank.

Praga, 5. junija. „Bohemia“ piše, da je nemška napredna stranka nehala eksistirati in da se njeni člani sploh več ne zbero. Večina njenih poslancev pobegne k novi Hockovi demokratični stranki. Za novo nemško nacionalno zvezo nastanejo na ta način nove težave.

Novi poljski klub

Lvov, 5. junija. Nova poljska ljudska stranka je obljubila

LISTEK.

Cerkev in suženjstvo.

Ti-le jezuitski prebrisanci, ki so v ljubljanski stolni cerkvi minole dni zabavali svoje občinstvo z anekdotami in pravljicami, morajo imeti jako široke vesti. Vsega so se upali. Trdili so najgorostasnejše neumnosti in zanikovali najočitnejše resnice. Kadar je kateri teh pridigarjev sapo zajel in za trenotek utihnil, se je človek nehoté vprašal: s čim me bo pa zdaj poskusil nafarbati?

Največja med vsemi predrznostmi, ki si jih dovoljujejo ti katoliški laži-učenjaki, je pač sistematično pačenje zgodovine. Eno največjih laži, ki jo klerikalci s posebno vneto razširjajo, naj ovržemo v naslednjih vrsticah.

Cerkev se ponaša, da je odpravila suženjstvo. To je slišati skoro na vsakem shodu, to se premleva v vsaki apologetični knjižuri, to se dopoveduje zlasti po socialni emancipaciji hrepenečim stanovom, to se proglašja kot najlepši demant v vencu zaslug, ki si jih je papeštvo bojda pridobilo za razvoj človeštva. No, če so zasluge, ki si jih lasti papeštvo,

vse tako neosnovane, kakor ta, potem ni papeštvo sploh ničesar storilo za človeštvo.

Ze davno pred Kristusom so razni grški filozofi začeli oznanjevati nauk človekoljubja in se zavzemati za enakopravnost in enakovrednost vseh ljudi, torej za odpravo sužnosti. Ta nauk je pa našel ravno tako malo privržencev, kakor so jih našli v prvih časih nauki Kristusu in nauki v rimski državi kmalu po Kristusu nastopivših stoikov. Kristusovo kristjanstvo je bilo proklamacija najlepših moralnih nauk in najidealnejših človeških pravic. Po teh naukih ni bilo v človeški družbi prostora za suženjstvo, kajti Kristus je učil, da so vsi ljudje enako vredni in da morajo imeti vsled tega enake pravice, učil je, ljubiti svojega bližnjega, nalagal ljudem dolžnost, podpirati siromake in se zavzemati za zatiranje. In res, v prvih časih se je kristjanstvo vestno držalo nauk Kristusa. Prav s svojim naukom o enakovrednosti in enakopravnosti vseh ljudi si je pridobilo največ pristašev. Kristjanska vera je bila dolgo časa vera sužnjev, vera, brezpravnih zatiranih in zavrnjenih in zato je bilo pripadnikom te vere strogo prepovedano imeti sužnje in z njimi kupčevati.

Čim pa je kristjanska vera zadobila trdno organizacijo in postala državna cerkev, je pozabila na Kristusov nauk o enakovrednosti in enakopravnosti vseh ljudi in je postala krepka zaščitnica suženjstva. Cerkev je bila takrat in potem še dolga stoletja tako mogočna, da so se njenim poveljem pokorno vklanjali najsilnejši vladarji. Ravno na pravnem polju je cerkev dosegla vse, kar je le hotela, preustrojila je malone vse pravne razmere, toda za odpravo sužnosti ni niti prsta ganila. Kako tudi! Cerkev je s kruto neusmiljenostjo preganjala in zatirala svobodo mišljenja in ta cerkev naj bi se bila zavzela za svobodo oseb, za tiste ljudi, ki jih je imela še najbolj v rokah?

Notranje premembe, ki so se zgodile v cerkvi, so tudi mnogo pripomogle, da je cerkev varovala in ščitila suženjstvo. V prvih kristjanskih časih so bili vsi verniki enakovredni in enakopravni in ni bilo med duhovniki in med verniki nobenega razločka. Verniki so si sami izbirali svoje škofo in mašnike in jih tudi lahko odstavili, ker je imel zbor vseh vernikov vso oblast v rokah.

Sčasoma pa se je to premenilo. Mašniki so sprevideli, da je njih poklic dobičkanosen in skušali so na vse načine, da si ustvarijo neki mo-

nopol in zagotove neko avtoriteto, ki bi njim dala v roke vso oblast, vernike pa pripravila ob vsak vpliv in ob vsako veljavo. Preveč obširno bi bilo, če bi hoteli tu popisati razvoj tega procesa. Dovolj je, če pribijemo, da se je popolnoma posrečil. Konec je bilo ravnopravnosti in ravnovrednosti vseh vernikov. Duhovniki so postali gospodarji z neomejeno oblastjo, verniki pa popolnoma brezpravniki. Da taka cerkev niti slišati ni hotela o odpravi suženjstva, je pač naravno. Kako bi se bila mogla zavzemati za osvobodjenje sužnjev, ko je svobodne vernike s silo in z vijačo vpregla v jarem duševne in cerkvene sužnosti.

Pa tudi lakomnost in sebičnost je mogočno vplivala na to postopanje katoliške cerkve. Škofo, duhovniki, in samostani so si bili s časoma pridobili velikanska posestva. Sužnji so jim obdelovali ta posestva, delo sužnjev je dajalo tem gospodarjem cerkve ogromne dohodke in zato so čuvali, da se ohrani suženjstvo, bolj so čuvali na to, kakor na verske resnice. Z odpravo suženjstva bi bili ti sveti mošnje izgubili malone vse svoje velikanske dohodke, a odpovedati se posvetnemu imetju ni nikomur izmed njih prišlo na misel. (Konec prih.)

O pomenu češko-slovenskega ženskega sestanka v Pragi.

(Konec.)

Ugovarjalo se bo menda s težavami, ki jih pripravlja vsako večje gibanje; govorilo se bo morda o pomankanju delavnih moči in sredstev in o indolenci širših ženskih krogov. Zdi se nam, da je vse to prinesel in pripravil čas, da čutimo povsod, da se temu že bližamo in da je potrebna samo resna volja, da se vse to izvrši. Sestanek v Pragi naj bi dal impulz k zadnjemu koraku, da se združijo slovenske ženske sile v skupno moč, ki bo rodila mnogo blagodejnega v narodnem in kulturnem oziru za žensvo samo in za narod.

Kdor bi mislil, da je vse to utopija, naj pogleda delo in napredek „Sploš. slov. ženskega društva“ in drugih ožjih ženskih društev. Pogleda naj nekatere delavne podružnice C. M. družbe! Vidimo povsod silo in voljo. In te sile in volje je mnogo več, nego je danes vidimo in čutimo. Izraziti se bo mogla šele v splošni ženski organizaciji. Zakaj so na primer zaspale mnoge podružnice C. M. družbe? Ker niso imele kontakta z

vstopiti v novi poljski klub s pogojem, da se revidirajo klubova pravila. Voditelji poljskega kluba so dali na to obvezno obljubo, da se pravila revidirajo, na kar je zvečer ljudska stranka oficijalno prijavila svoj vstop. Novi poljski klub bo štel potemtakem nad 70 poslancev.

Nizjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 5. junija. V današnji seji deželnega zbora se je razpravljalo o zvišanju plač veroučiteljem na ljudskih šolah. Posl. Seitz je ostro pobijal predlogo, češ, da zakon izrečno prepoveduje, jemati sredstva za verski pouk iz davčnega denarja. Vzkliknil je: „Ali vas ni sram, porabljanje za katoliške namene umazan denar židovskih oderuhov in denar brezbožnih protestantov? Zakaj ne greste beračiti k verskemu fondu?“ — Predloga je bila seveda sprejeta.

Hrvaško-madžarski spor.

Budimpešta, 5. junija. Danes se je začelo razpravljati v parlamentu o jezikovnem vprašanju pri železnicah. Tozadevno predlogo, s katero se regulirajo železničarjem plače ter se določi za nje službena pragmatika, je utemeljeval železniški minister Kossuth. Proti koncu svojega govora je rekel, da se mora pri tem dotakniti delikatne točke. Znano je, da je on bil in je še najbolj goreč pristaš madžarsko-hrvaškega prijateljstva. Niti njemu, niti vladi še na misel ne prihaja, kratiti Hrvatom pravice. Na drugi strani pa tudi od ogrskih pravic ničesar ne popustimo. Jezik železničarjev je bil dosedaj madžarski in uradni jezik tudi v bodoče ostane madžarski. Po tem je skušal dokazati, da hrvaške zahteve v tem oziru nasprotujejo ogrsko-hrvaškemu pogodbenemu zakonu. Nagodba določa, da je uradni jezik za skupne urade na Hrvaškem hrvaški. Toda železničarji niso državni uradniki. Vlada je izkazovala dosedaj Hrvatom največjo naklonjenost (?) in goji odkrito željo, ohraniti prijateljsko razmerje s Hrvati. Toda nikdar ne bo ogrske vlade, ki bi privolila, da bi se nagodbeni zakon razširili. — Prvi je govoril posl. Supilo, ki je zahteval, da morajo priti vsi hrvaški govori v stenografski zapisnik v prvotni obliki. To mu je zagotovil predsednik. — Potem je imel dolg in temeljit hrvaški govor posl. dr. Vrbanić, ki je dokazoval, da daje nagodba Hrvatom pravico, zahtevati pri vsaki javni upravi hrvaški uradni jezik. Isto velja tudi glede železnice.

Novi bolgarski ministri.

Sofija, 5. junija. Minister za javna dela je postal Halačev, vojni minister pa ravnatelj vojaške šole

general Nazlimov, ker je general Savov odstopil.

Kritičen položaj na Portugalskem.

Madrid, 5. junija. Zaradi ustavne krize so vse stranke brez izjeme proti kralju Karolu in njegovi vladi. Protidinastične agitacije so se razširile po vsej deželi tako, da se je bati vsak čas vstaje. Kralj se ne upa več iz palače, ker se boji demonstracij; kraljica je bila pretekli teden trikrat inzultrirana na ulici. Časopisi pozivajo narod, naj odpove davke, ker proračun nima parlamentarne odobritve. Vse šole z vseučiliščem vred so zaprte, ker učenci štrajkajo. Včeraj je pred kraljevo palačo odrekla grajska straža pokorščino poveljniku. Vojske so morali s silo razorožiti. Vojaštvo v Oportu se puna. Častniki so sklenili, da prepuste svoje sarže na razpolaganje vojnemu ministru.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice. Star pregovor pravi: Blíže cerkve, blíže pekla, enako bi skoraj lahko rekli: blíže mesta, blíže neumnosti. Stari pregovori imajo v sebi dosti resnice in skušnja uči, da je resnica, kar je naučila skušnja. In ista skušnja nam tudi kaže, da so okolice mest navadno najbolj zaostale, da so to najbolj nezavedni kraji. Okolice Ljubljane, Celja, Maribora n. pr. so najbolj nazadnjaški kraji na Slovenskem. Predvsem pa se gotovo odlikuje ljubljanska okolica. Človek bi pač pričakoval popolnoma nasprotno, da ljudje, ki pogosto lahko zaidejo v mesto, prineso od tam kaj pametnega seboj, v resnici pa prineso kvečjemu kako novo modo. Ljudje, ki so več oddaljeni od mesta se nasprotno več zanimajo za druge stvari, ki se slišijo iz mesta in tako dobimo na Kranjskem odleže vasi, ki so napredne, dočim je ljubljanska okolica torišče pristnega kranjskega klerikalizma, odkoder razni klerikalni turnarji in terciarke bombardirajo belo Ljubljano. Ta bela Ljubljana ima torej zelo črn pas okoli sebe in črna pika v Ljubljani se trudi, da bi to črnilo zalilo celo ploščo, da bi izginila bela Ljubljana. Zadržne volitve so vse to jasno dokazale in ljubljanska okolica je bila za generala dr. Šusteršiča najvarnejši kraj, kjer je mogel svoje zavodne volitve vleči za nos. Pokazalo se je torej kot nekako opravičeno, če imajo Izance, Šmarce itd. v Ljubljani za ne posebno razumne ljudi, ki si na njihov račun meščani izbijajo šale. 600 mož je glasovalo za svojega neodvisnega kandidata, drugo je klerikalno. Kandidat je bil nadučitelj, vsega zaupanja vreden mož, in značilno je, da je nekaj učiteljev glasovalo zoper njega, tako n. pr. v št. Jurju in v Šmarju. Dr. Šusteršič je na svojih shodih govoril proti šoli in proti učiteljstvu in šentjurski učitelj n. pr. je šel naravnost v boj za njega proti svojemu kolegu, ki je po pravici postavil dobro šolo in dobro učiteljstvo kot predpogoj vsakega gospodarskega napredka. Učiteljstvo si lahko šteje v čast, da je iz njih vrst nastopil mož, ki se ni bal povedati te resnice ter si upal kandidirati na tem

programu, ki pač v nezavednem kraju, kot je ljubljanska okolica, ne more pritegniti ljudstva, kar ne ve ceniti pomena šole ter ga bolj vlečejo Šusteršičeve obljube. Žalostno pa je, če proti temu glasuje — učitelj. Kaka izdajica je tak človek svojemu stanu! In to morda za par korzovce vina, ki jih dobi v farovžu. Velikanska večina slovenskega učiteljstva stoji danes v naprednem taboru in drugega si pač ne moremo misliti. Saj je šola znamenje napredka, učiteljstvo je inteligenca in kak napredek, kaka inteligenca je klerikalni učitelj, farški podrepanik. Drugod se bore njegovi kolegi med trumo zavednih mož za izboljšanje šole, za napredek vasi, bijejo boj soper denuncijanstvo in napadanje od farške strani, ki hoče uničiti posameznika in učiteljstvo v celoti s tem, da jih drži pri njih bornih plačah, — dočim sama zastoj brezdelno grabi kmetijske denarje, — ter uničuje učitelju tako potreben ugled s hinavskimi napadi ter ga skuša moralno uničiti, tu pa se postavi učitelj proti učitelju-kandidatu ter stopa v eno vrsto z najhujšimi sovražniki svojega stanu. Od vsakega učitelja bi se moglo zahtevati vsaj to, da se zaveda, kakega pomena je njegov stan ter da skuša v ljudstvu utrditi mnenje, da je šola kot podlaga izobrazbe, tista, ki pelje k blagostanju ljudstva — in tu gre učitelj v boj za kandidata, ki sramoti šolo, češ, „kaj bomo zidali palače po vaseh...“ Da, mi zidamo palače, pa ne svojim otrokom, da bi se tam vzgajali, ampak tujim... Žalostno je tembolj, da se ravno v mestni okolici najdejo taki učiteljski individui. Pričakovati bi bilo, da spadajo blizu mesta najinteligentnejši učitelji, ki imajo vzrok, da imajo več zveze z mestom, opažamo pa, da ravno v ljubljansko okolico štilujo najkomodnejši ljudje in najbolj pobožne učiteljice, prvi zato, da imajo blizu Ljubljano zaradi opravkov, druge zato, da hodijo v mesto k spovedi in da prodajajo tam svoje terciarstvo. Med tem morajo inteligentne gospodične tičati bogve v kakšnih hribih daleč od sveta, da jim je komaj enkrat na mesec mogoče iti v mesto; na kako gledališče ali koncerte pa sploh misliti ne smejo. Mislimo, da terciarka-učiteljica svoje pobožnosti tudi v hribih lahko opravi, da ne bo delala ljudem nadleže, ljudje pa, ki so za med ljudi, naj pridejo med ljudi in blíže mesta, da se jih ne ubije v zakotnih vaseh, kakor se to godi zdaj, dočim se učiteljice ljubljanske okolice vozijo v Ljubljano množično razno terciarstvo — in ne same, ampak s celo šolo. V nedeljo smo videli na Rakovniku pri neki procesiji, ki tega nihče ne brani, ako pregovori starše, da ji dajo otroka seboj in so toliko nesposobni, da to store, se tudi ne da pomagati, odločno pa moramo protestirati proti temu, da vlada na zavodu kot je šmarska šola terciarska učiteljica ter zlorablja v svoje namene

zdej med seboj že nekaj doktorice, Slovenke imajo eno. V razvoju ženskega šolstva imajo gotovo tudi profesorice svoj pomen.

Sporedno s Čehinjami v kraljestvu deluje na Moravskem v Brnu žensko društvo „Vesna“, ki skrbi za ženske nadaljevalne in višje šole ter za organiziranje ženskih sil k skupnemu delu.

Gotovo bi se dalo pogledati in videti še marsikaj, a morda imamo že zdaj prepričanje, da je mnogo takega in podobnega tudi nam potrebno in da se bo dalo doseči vse to, kadar bodo združene slovenske ženske sile v skupno organizacijo s skupnim glasilom, ko bomo mogle stopiti v zvezo z naprednim in delavnim češkim žensstvom. Temu začetek bodi prvi češko-slovenski ženski sestanek v Pragi, ki naj pelja k bodočemu skupnemu uspešnemu delu.

Naj se slovensko žensstvo zaveda svojega velikega pomena v narodnem življenju in išče naj poti, kako uresničiti svoje sile! Navdušenje k novemu delu na novih potih naj nam da prilika V. sokolskega zleta.

Za ženski sestanek se je priglasiti vsaj do 31. maja pri „Splošnem ženskem društvu“ v Ljubljani.

Vsem Slovenkam pa kličemo: na svidenje v Pragi!

vodstvo, starše, mladino in šolsko zastavo. Kolikor smo informirani, je izpeljala učiteljica svoj zviti načrt pod pretvezo, da gre z otroki na izlet v Ljubljano. Vprašamo pa šolsko vodstvo, kako je moglo izročiti zastavo, ne da bi se vedelo, kam pojde ta zastava! Kaj si bo mislil svet o Slovenceh, ako bodo začele terciarske učiteljice s šolskimi zastavami voditi mladino po shodih raznih bratovščin? Šola nima s procesijami izven fare nič opraviti, ako se jih ne udeležijo — kar bi bilo morda pri nas tudi še mogoče — vse šole iz okrožja in mislimo, da je zastava vendar nekaj toliko spoštovanja vrednega, da se z njo nastopi le pri svečanih prilikah, kadar je zbrana cela šola s celim vodstvom. Kako pridemo torej do tega, da se jo vlačijo po takih krajih in ob takih prilikah. Pomilujemo krajni šolski svet šmarski, če ima tako malo zavesti in ponosa, da tako malo razume svojo nalogo. Čudimo se vodstvu, da ne pazi, kam učiteljica vodi otroke, ker ne verujemo, da bi hoteli starši plačati po 45 kr. od otroka zato, da bi šel učiteljica na čast v Rakovnik za procesijo. Za majske izlete je dovoljen vsak dan, mora pa se dan porabiti tako, da vidijo otroci muzej in druge mestne znamenitosti, ne pa da gredo za procesijo. Na majske izlete v mesto se ne jemlje svoje zastave, ker to nima zmisla. Kje so časi, ko je imela mladina lepo majske veselice, ki so ji jo priredili nje prijatelji, danes pa vlačijo otroke po procesijah. Na ta način bo ljubljanska okolica še dolgo črna. Kaj čuda, ko sede v krajnem šolskem svetu ljudje, ki jim je pomen šole tuj, ki jim je skrb za mladino deveta briga! Kaj čuda, ko učitelji in nadučitelji glasujejo zoper svojega kolega, za poslanca, ki na javnem shodu negira potrebo šol. In to se godi v okolici bele Ljubljane. Tako nastopa učiteljstvo proti samemu sebi, in ljudstvo je seveda proti šoli, proti napredku, proti izobrazbi in črni se smejejo. Prišli bodo na tak način časi, ko bo šolska mladina z zastavami prihajala v Ljubljano obhajati klerikalne zmage in bo molila po ulicah, da bi bili ljudje povsod tako neumni, kakor na Kranjskem, da bi dobili vse mandate klerikalci. To bo vzgoja! Učiteljstva — posebno naprednega — ne bo treba, ker je cerkev in farovž dovolj. Šola pa postane zopet mežnarja, kakor je bila. Ljudstvo pa naj trpi in dela, čemu bi se učilo. Morda bi se znalo nazadnje celo spametovati, da bi zahtevalo učiteljev. In kaka nevarnost bi to bila za one, ki na pr. na šmarski šoli vzgajajo sedaj! To pribijamo kot žalosten dokaz črne dobe v ljubljanski okolici ter zahtevamo, da bodi šola posvečena vzgoji, ne pa da se dela z njo pri bratovščinah stafaza. Opozorjamo poklicane faktorje na te pojave. Slovenskemu učiteljstvu pa želimo, da kmalu izginijo iz njegovih vrst ljudje, ki so z duhom in dejanjem proti napredku — učiteljstvu.

Socialna vprašanja.

Naj se pripravijo o tem, da-li temelji država na nasilnem zarobljenju in na pravu močnejšega, ali je svobodno delo pogodbe in sporazumljenja med državljani, v tem se ujemajo vsi, da država ni abstraktno bitje in da ne obstoji zgolj radi samega sebe. Tudi če bi država imela samostojen namen, ako bi torej bila zgolj namen zase, bi ne mogla tega namena doseči brez sodelovanja posamičnih svojih članov. Moč in sila članov je torej pogoj moči države. Vrh tega imamo opraviti ne s teoretično, nego s pravo državo, ki se ne drži meja, katere so ji zastavili teoretiki in ki jih je že daleko prekoračila. Država se v resnici ni s tem zadovoljila, da bi omejevala posamnika v njegovi svobodi v svrhu, da zagotovi skupno mirno življenje drug poleg drugega, ter samo razdeljevala bremena policijske in justične oblasti na splošnost, nego je uvidela, da je v interesu splošnega ljudskega blagorja potreba obdružiti vse za delo sposobne ljudi povsod tam, kjer nedostaja sila posamnika.

Skrb za pouk in duševno naobrazbo se vobče smatra za prvo nalogo moderne države in moderna država tudi skuša nalogo izvršiti.

Dejanska skrb za gospodarski blagor pa se kaže samo od slučaja do slučaja na tem ali onem polju. Toda ti slučajji se množijo in na vedno večjih poljih se pojavlja skrb za gospodarsko blagostanje.

Država podpira, da navedemo samo nekaj slučajev, z gnotnimi subvencijami v najrazličnejših oblikah boljše obdelovanje zemlje, vinarstvo, konjerejo, malo obrt, izvoz, parobrodna in železniška podjetja. V vseh teh slučajjih se obremene vsi davkoplačevalci v prilog posamičnih skupin, ki imajo od tega neposredni in često tudi nedolgi dobiček.

Država, čežle in občine dajejo poleg neopravičenih — tudi razne doela opravičene podpore raznim korporacijam in društvom, da celo

pridobninskim družbam. Vse to se pa praktično deloma radi potrebnosti take pomoči, deloma pa radi koristi, ki ga takšne podpore donesajo splošno ljudskemu blagru. Ne glede na dobro umevane interese ljudskega blagorja je samo pošteno in pravično, da prisloki država, ki podpira najboljše skupine državnega organizma iz sredstev, ki jih prispevajo vsi, na pomoč tudi delavcem, ako potrebujejo take pomoči. Ako si delavec ne more sam zagotoviti s prispevki svojega delodajalca, če tudi še tako zmerno preskrbo za slučaj onemoglosti, pa sme vzpričo važnosti svojega dela za skupnost apelirati na državo s tisto pravico kakor druge skupine in drugi sloji. Tistega, ki nima kruha, ne zaslužka, ki je onemogel in zapuščen, podpirajo že daj iz javnih sredstev bodisi iz občinske ali državne blagajne. Razlika je samo v kvantiteti in v obliki. Sedanja podpora je navadno samo negotova, prehodna in nezadostna; pri spevek za pokojnino omogoča gotovo, trajno in najmanjši zahtevi odgovarjajočo dajatev. Sedanje stanje imenujemo „ubožno preskrbo“, spreminjeno stanje pa bi bilo pravno zavarovanje.

Pokojnine za delavce bi se bile najbrže že zdavnaj uvedle v vseh državah, ako bi se šlo samo za delavce in delodajalce. Zakonodajstvo, ki temelji v bistvu na prisilnih prispevkih delavcev in podjetnikov, se je malo brigalo za to, če je opravičeno prisilno prispevanje; prav tako se je tudi uveljavilo potom zakona prisilno prispevanje delodajalcev za zavarovanje proti nezgodam. Dasi se s tem vsakdo docela strijuje, vendar pa smemo trditi, da je bila država tu velikodušna na stroške drugih.

Pri pokojninah za delavce ne zadostuje samo sila, tu mora država pač pokazati nekaj več nego samo platonsko plemenitost. Ako pa vsi navedeni vzroki ne zadostujejo, da bi se opravičila državna pomoč, je treba poseči po dobro izkušeni oportuniteti, ki se toli često kaže kot edina svetovalka politiki. Vlade nemške države so na primer motivirale dovolitev državnega prispevka s tem, da je s tem omogočena preskrba za invalidnost in starost v stanu podpirati splošni pridobninski in družabni red. Z drugimi besedami povedano, politična razsodnost smatra za potrebno, da se pridobi zadovoljnost širokih družabnih slojev in se s tem ojači že obstoječe državne uredbe. To stremljenje imenujemo „državni socijalizem“, beseda, ki še semtertja vzbuja nekaj strah, v resnici pa tiče države že globoko v socijalizmu in Avstrija je na potu, da napravi z uvedbo invaliditetnega in starostnega zavarovanja za delavce velik korak naprej na polju državnega socijalizma.

S tem so v velikih obrisih navedeni vzroki potrebe in opravičenosti državne pomoči pri uvedbi pokojnine za delavce.

Leta 1901. je vlada predložila narodnostnemu gospodarskemu odseku v državni zbornici načrt tozadevnega zakona, ki se ima uvesti v Avstriji. Iz tega načrta je razvidno, da je ta postavba deloma sestavljena po vzoru zakona, ki je v veljavi na Nemškem. Uvede se vrsta plačilnih razredov, po katerih bodo razdeljeni zaslužki ali prejemki zavarovanju podvrženih delavcev. Kot maksimalna meja prejemkom se bo najbrže sprejel znesek 2000 do 2400 kron. Ta meja odgovarja približno tudi na Nemškem določeni maksimalni vsoti. Zavarovalni dolžnosti bo podvržen tudi najmanjši, najbolj nesamostojen delavec, duinar itd. Visokost invaliditetne rente se bo pričela v najvišjem plačilnem razredu s 300 K in bo naraščala po visokosti prejemkov. V najnižjem plačilnem razredu bodo invaliditetni prejemki seveda majhni, odgovarjajoč zaslužku. V načrt se namerava sprejeti določba, da participirajo na stroških invaliditetnega zavarovanja država, delodajalci in delavci. Šele, ko bo določena participacija državne uprave, se bo lahko fiksirala visokost prispevkov delavcev in delodajalcev.

Vsekakor bodo morali plačevati delodajalci in delavci vsak do polovice tiste prispevke, ki jih bo treba pokriti še potem, ko se natanko določi participacija države. Sodi se, da bodo stroški invaliditetnega zavarovanja približno enaki stroškom zavarovanja za slučaj bolezni. Invalidnost se prične, ako si delavec ne more več prisluziti tretjine svojega dosedanjega zaslužka.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. junija.

— **Odgovor hrvaških poslancev na snubitev dr. Šusteršiča.** Dr. Šusteršič želi osnovati v parlamentu tak jugoslovanski klub, ki bi štel 30 članov in iz katerega bi bili

drugimi, osamele so in pomrle. In ženstvo po naših manjših mestih se spravlja v ožje kroge in hoče, a omejeno je na sebe in pogosto ne more tako uresničiti svoje sile, kakor bi jih, ko bi bilo v organizaciji.

Tu se vidi, kako je potreben kontakt ženskih krogov med seboj, kako je potrebna organizacija in kako taka organizacija deluje, kaže nam češka ženska organizacija. Poznanje take organizacije bi bilo torej za nas velikega pomena in sestanek v Pragi nam nudi, da si jo ogledamo. Ogledamo pa si lahko vse sadove te organizacije, to so institucije, ki so v prid in v korist češke ženske izobrazbe nastale prav po vplivu ženske organizacije, ali celo direktno delo te organizacije.

Pred vsem nas more res zanimati „Ženski klub češki“ kot središče organizacije s svojo čitalnico, dvorano itd. Oidemo li od tu nazaj po Jungmannovi ulici, dvigne se pred nami velika palača, da nehote obstojimo pred njo. Tu je središče češkega gospodinjstva. Palača se imenuje: „Domačnost“ (naša gospodinjstva šola). Cela stavba in zavod je delo čeških žen. Notranja uredba in delovanje tega zavoda mora brezdvomno zanimati vsako ženo in predvsem vsako gospodično, ki misli postati gospo-

dinja. Lahko smo se pokrepčali tudi z izbornimi izdelki kuhinjske šole. Ne daleč od tega zavoda v obližju češke tehnike vis-a-vis trgovski akademiji, kjer je tudi ženski oddelek, novo veliko poslopje: „Výrobný spolek“. Eden najbolj obiskanih ženskih zavodov v Pragi je pa šola za šivanje, vezenje itd. Imamo na Slovenskem že nekaj krasnih zastav in pasov, ki so delo te šole. Predsednica tega zavoda je češka pesmica Eliška Krasnohorská, ki ima velike zasluge za organizacijo češkega ženstva za ustanavljanje ženskih učnih zavodov in tudi „Výrobný spolek“ je v glavnem njeno delo. Zavod je znan po svojih izbornih močeh in po krasnih izdelkih, za povzdiglo vezenja in ročnih ženskih umetnosti ima obilo zaslug. Danes, ko se v vzgoji poudarja potreba nadaljevalnih šol, vidimo nadaljevalne ženske šole v obih pregledanih zavodih že uresničene od ženske organizacije. Ako gremo od tu preko Karlovih nasadov po Ječni ulici, pridemo do ženske gimnazije „Minerva“. Ta zavod je storil v ženskem šolstvu velik korak naprej in ima velikih zaslug za višjo žensko izobrazbo. Priznati moramo, da so med Jugoslovankami Bulgarkinje in Srbkinje dosti bolj vnete za višje šolstvo nego Slovenke in Hrvatice. Čehinje štejejo

zdej med seboj že nekaj doktorice, Slovenke imajo eno. V razvoju ženskega šolstva imajo gotovo tudi profesorice svoj pomen.

Sporedno s Čehinjami v kraljestvu deluje na Moravskem v Brnu žensko društvo „Vesna“, ki skrbi za ženske nadaljevalne in višje šole ter za organiziranje ženskih sil k skupnemu delu.

Gotovo bi se dalo pogledati in videti še marsikaj, a morda imamo že zdaj prepričanje, da je mnogo takega in podobnega tudi nam potrebno in da se bo dalo doseči vse to, kadar bodo združene slovenske ženske sile v skupno organizacijo s skupnim glasilom, ko bomo mogle stopiti v zvezo z naprednim in delavnim češkim žensstvom. Temu začetek bodi prvi češko-slovenski ženski sestanek v Pragi, ki naj pelja k bodočemu skupnemu uspešnemu delu.

Naj se slovensko žensstvo zaveda svojega velikega pomena v narodnem življenju in išče naj poti, kako uresničiti svoje sile! Navdušenje k novemu delu na novih potih naj nam da prilika V. sokolskega zleta.

Za ženski sestanek se je priglasiti vsaj do 31. maja pri „Splošnem ženskem društvu“ v Ljubljani.

Vsem Slovenkam pa kličemo: na svidenje v Pragi!

izključeni 4 napredni slovenski poslanci, dr. Ribač in oba srbska poslanci. Ta njegov načrt pa v jugoslovanski javnosti ni izval posebnega navdušenja, nasprotno, vse časopise — izveniš edino slovenske klerikalne liste — se je soglasno izreklo proti Šusteršičevi nakani, da bi se iz jugoslovanskega kluba a priori izključili gori navedeni poslanci. Šusteršiču so jele ginevati nade, da bi se mu posrečilo zvariti „homogen klub“, in da reši, kar se da rešiti, je vzel pot pod noge in se napotil v daljno Dalmacijo v Zader, da bi z močjo osebne intervencije pridobil na svojo stran in za svoje načrte rešitvene dalmatinske poslance. A sreča mu ni bila mila! Mož, ki je bil dosedaj navajen, da so Hrvati storili vse, kar je on komandiral, je odšel iz Zadra z dolgim nosom. Dalmatinci se hočejo emancipirati njegove komande! V tem oziru čitamo v zadržkem „Narodnem Listu“, glasilu poslanca g. Biankinija: „Predsednik „Slovenske ljudske stranke“ dr. Šusteršič je bival predvčerajšnjim (v soboto 1. t. m.) v Zadru in je obiskal poslance dr. Ivčevića, Biankinija in Prodana. Prišel je sem, da se informira, kaj mislijo dalmatinski poslanci o grupiranju v novi državni zbornici. Tako dr. Ivčević, kakor J. Biankini sta mu povedala, da sta za to, da so vsi Jugoslovani — 12 Hrvatov, 2 Srba, 18 klerikalnih Slovencev, 4 liberalni Slovenci in dr. Rybač — združijo v en klub, ki bi štel 37 članov in bi vsled tega igral dosti važno vlogo v novi zbornici.“ — Na Šusteršičeve snubitve za 30 članski jugoslovanski klub je to prav jasen odgovor. Zdi se res, da se Šusteršičeve solnce že nagiblje k zatonu in da bo poskrbljeno zato, da Šusteršičeva drevesa ne bodo več rasla do nebes! „Sunt certi denique fines!“

— **Beseda o takozvanih „mladih“.** Pred leti so se pojavili v narodno-napredni stranki na Kranjskem elementi, ki so neprestano očitali stranki nedelavnost ter zahtevali, da se stranka organizuje, češ, da njen program ne odgovarja več spremenjenim razmeram in modernemu duhu časa. Ta očitanja so bila deloma opravičena, zato se tudi vodstvo narodno-napredne stranke ni obotavljalo, po možnosti ugoditi tem zahtevam. Pred vsem se je očitalo stranki, da zabranjuje mlajšim elementom, da bi prišli v stranko do veljave in da bi mogli posvetiti svoje moči resnemu delu. Stranka je to kritiko uvaževala in sprejela v svoj izvrševalni odbor več zastopnikov malkontentov, da bi jim tako dala priliko, da pokažejo svoje sposobnosti in voljo do resnega dela. Tako je bil izvoljen za podpredsednika izvrševalnega odbora vodja „mladih“, dr. Ravnihar. No, nade, ki so se stavile v te mlade moči, se niso izpolnile. Skoro se je namreč pokazalo, da so malkontenti pač imeli polna usta fraz o delu in da so bili sposobni za najostrejšo kritiko, da pa niso imeli niti volje niti moči, da bi sami res delali, in sicer boljše in uspešneje, kakor tisti, katerih delovanje se preje tako radi devali pod nož najstrožje kritike. Vodstvo narodno-napredne stranke je šlo celo tako daleč, da je poverilo dr. Ravniharju sestavo novega strankinega programa. In res je dr. Ravnihar sestavil načrt novega programa, toda ta načrt je bil tako malo resen, tako otroškonaiven, da ga je moral izvrševalni odbor zavreči, ako se ni hotel blamirati pred vso javnostjo. Nato so se lotili dela drugi ter postavili program, o katerem je vodja „mladih“ dr. Ravnihar na shodu narodno-naprednih zaupnikov lanske spomladi sam moral priznati, da odgovarja modernim zahtevam in modernemu duhu časa. Nadejati se je torej bilo, da bodo sedaj mladi v svojem elementu in da bodo jeli razvijati najintenzivnejše delovanje. A zgodilo se je baš nasprotno! Čim se jim je dala prilika za delo, čim se jim je ugodilo njihovim zahtevam, so vrgli puško v koruzo ter pobegnili iz stranke pod pretvezo, da so se prepričali, da je narodno-napredna stranka posvečena smrti in da za njo ni več

rešitve. In osnovali so si svoj organ „Novo Dobo“. Ker sami niso vedeli kaj pravzaprav hočejo, so kolebali semintja: sprva so ljubimkovali s socijalnimi demokrati, kasneje so pa jeli očitno koketirati s klerikalci — oni, ki so se preje izdajali za najradikalnejše svobodomiselnice. V vsej svoji breznačelnosti so se pa pokazali za časa državnoborskih volitev. Klerikalci so si v prvem naskoku priborili vse mandate po deželi in zmage pijani so že stegovali roke po edinem mandatu, ki bi naj pripadal napredni stranki na Kranjskem. Če bi bili dr. Ravniharjevi pristaši res napredni, kakor zatrjujejo, bi morali takoj vedeti, kje jim je mesto v tem boju. Ker je pa naprednost pri njih zgolj slepilo, kakor je vse fraza, kar je na njih, so lavirali sem in tja, dokler niso izdali parole, da imajo „Novo-dobaši“ svobodne roke voliti tega ali onega kandidata. Ko se je pa imela vršiti ožja volitev v Ljubljani med naprednim in klerikalnim kandidatom, so pa „radikalni svobodomiselnici“ okrog „Nove Dobe“ sramežljivo sicer, a vendar dovolj odkrito podpirali klerikalno kandidaturu in njihovo glasilo v tem času ni bilo ničesar drugega nego „Slovenec“ v drugi, nekoliko bolj opiljeni izdaji. Tako so postopali takozvani „mladi“ na Kranjskem. Tudi na Goriškem imajo v narodno-napredni stranki „mlade“, toda ti so drugačnega kova, kakor elementi, ki se nazivljajo s tem imenom na Kranjskem. „Mladi“ na Goriškem pa delajo in pomagajo z verno graditjo naprej že započeto poslopje naprednih, svobodomiselnih idej. To pa „mladim“ okrog „Nove Dobe“ ni prav, ker bi radi, da bi tudi na Goriškem mlajši elementi hodili tista vijugasta pota kakor na Kranjskem. Zato jih je že opetovano „Nova Doba“ napadla ter jim očitala nepremišljenost in preneglajenost in da so se dali speljati na led. Na ta očitanja čitamo v „Edinosti“ notico, ki je očitno izšla iz krogov goriških „mladih“ in ki jo tudi mi brez pridržka podpisujemo v vsem obsegu. Ta notica slove: „Mladi“ v narodno-napredni stranki na Goriškem. Opetovano imenovala se je že ta beseda, tako, da je postala že neslana. Zlasti razni kranjski časopisi citirajo to besedo s slastjo in pri tem bolj ali manj prikrito očitajo tem „mladim“ nepremišljenost in preneglajenost. Iz vsega očitanja doni pa bolj nepoznanje lokalnih razmer kakor stvarnost. Res je, da je ob priliki revizije programa goriške napredne stranke stopilo na politično polje več mlajših moči (treba razumeti cum grano salis, ker ti „mladi“ imajo že precej let) in ki so se potem udeležili tudi volilnega boja. Toda ti „mladi“ se niso dali speljati na led, kakor je izvolil povedati neki ljubljanski list; ko so šli v politični boj, niso niti pričakovali kakih uspehov, ker so kot domačini poznali razmere in so vedeli, da z dvamesečnim delom se ne prevrže utrjena organizacija nasprotnikov. Smatrali pa so za svojo dolžnost, v tako kritičnem času delati in ne odtegniti svojih moči, še manj pa cepiti in slabiti edino takrat obstoječo napredno stranko. Zdi se nam, da je to bilo pravilno stališče — zlasti ako zremo ravno na Kranjsko, kjer so v prvi vrsti ravno „mladi“ bili vzrok, da so se napredni elementi tako strašno razbili in tudi ubili. Da pa tudi goriški „mladi“ niso vzeli patenta za popolnost, je umevno samo po sebi! Če so pa storili kaj v zboljšanje razmer, kar je bil njihov namen, je to prav in odobravanja vredno.“

— **Čočov France v „Interessantes Blatt“.** Naravno je, da žele ilustrirati listi seznaniti svoje občinstvo z novimi poslanici. Obrnili so se torej do teh poslancev in jih prosili za fotografije. V zadnjih številkih pri naša „Interessantes Blatt“ cele serije podob teh poslancev in reči se mora, da je studiranje poslanskih fiziognomij prav zanimivo in hvale vredno. V najnovejši številki tega lista smo naleteli tudi na podobo, pod katero je tiskano, da predstavlja dr.

žavnega poslanca Franca Demšarja vulgo Čočovega Francea. Gledali in gledali smo to podobo in od trenutka do trenutka je raslo naše začudenje. Poznamo Čočovega Francea tako dobro, da bi ga med tisoči spoznali na prvi pogled, a podoba v „Interessantes Blatt“ ni čisto nič podobna Čočovemu Franceu. Komur smo dali list v roke, vsak je vzkliknil: Saj to ni Demšar. „Interessantes Blatt“ je šel od rok do rok in vsakdo je potrdil: To ni Demšar. A še več! Dognalo se je, da je kot Franc Demšar naslikan v „Interessantes Blatt“ — Jakob Jelovčan, nekdanji župan v Stari Loki, ki je umrl pred kakimi sedmimi leti. Posrečilo se nam je, dobiti fotografijo Jelovčanova in ta priča, da je res v „Inter. Blatt“ Jakoba Jelovčana podoba natisnjena kot podoba Fr. Demšarja. Seveda je mogočni gospod državni poslanec Demšar ta švindel sam uprizoril. Najbrž ga je bilo sram, poslati svojo lastno fotografijo, ker se zaveda, da ima jako neinteligenten obraz in ve, da se je vsakdo smejal, kdor je videl svoj čas njegovo podobo v „Domoljubu“. Ker je pa Demšar nečimern, je poslal v „Inter. Blatt“ fotografijo rajnega Jakoba Jelovčana. Misli si je pač: Ta podoba bo napravila dober vtisk, saj je bil Jelovčan inteligentnega obraza in omike, sploh postavne zunanosti. Demšar je dobro spekuliral, samo tega ni uvaževal, da ga v Ljubljani že poznamo in da bodo prišli ljudje njegovemu švindlu na sled. Ljudje se zdaj seveda kar valjajo od smeha, da se je Čočov France v svoji nečimernosti tako strašansko blamiral.

— **Daleč smo prišli.** V soboto smo priobčili notico, da se je propadli klerikalni kandidat Kregar odčilil z vsenemskim znakom modrižem. Kregar se pa zdaj hvali v „Slovencu“, češ, da je nalašč to storil, kakor je bil tudi „Slovenec“ urednik Štefe tudi „samo nalašč“ s plavicami okinčani! Nalašč ali zares: sramota je, da si ljudje, ki hočejo veljati za Slovence, pripenjajo na obleko vsenemški plevel! Pravi Slovenec nikdar kaj takega ne stori. Sicer pa, če je bil Kregar zmožen sirovo se norčevati iz slovenskih jezikov, kar je „Slovenec“ z veliko slastjo objavil, se mu tudi prav nič ne čudimo, ako bo kdaj prepasan s frankfurcarico! Morda bo pa kaj neslo!

— **Šusteršič in njegova soproga, dva verna katoličana.** Pri franciškanski in šentjakobski procesiji je bilo tako malo klerikalnih dostojanstvenikov, da je kat. žalost skozi špranje gledala. Vprašanje je le, ali je že kdo kdaj in kje videl Šusteršiča za procesijo ali njegovo soprogo za škernicelferajno? Zakaj se Šusteršič in njegova soproga nobeno leto ne udeležujeta procesij, bo morda pojasnil g. Bonaventura v „Slovencu“. — Radovedni svečeštevci.

— **Klerikalni gostilničar Dachse** se priporoča v sobotnem „Slovencu“ kot izboren človek izborne gostilne, katero naj posejajo „vsi, ki obsojajo „Narodovo“ hujkanje proti Dachsu.“ Dachse se tako priporoča z besedami, v dejanju pa takole: V soboto, torej prav tisti dan, ko je izšlo omenjeno priporočilo v „Slovencu“, je sedel v Dachsovi gostilni gost, ki je hodil že poldrugo leto tja na pijačo in hrano. Dachsu in njegovim ljudem se je pa zazdelo, da ta gost ni klerikalne barve, zlasti ker ni hotel pri zadnjih volitvah dati svoje glasovnice podpisati Dachsu. Ko je ta gost povsem mirno sedel na svojem prostoru, pridrvi se kup „ta krščanskih“ v sobo z Dachsom na čelu. Videč „sumljivega“ gosta, so ga takoj začeli napadati s primki kakor osel, krava, hinavec itd., eden — uslužbenec „Katoliške tiskarne“ — ga je pa celo s pivom polil. Ko je gost protestiral proti takemu početju, nahlulili so ga iznova z raznimi primki, Dachse sam je pa vpil: „Vse hinavce bom pometal iz svoje gostilne.“ Ker le ni bilo konca zabavljanju, je odšel gost, drug dan pa prišel povedat Dachsovi, da ga nikdar

več ne bo v njeno gostilno, ker je vaju v gostilni miru, ker vse pošteno plača, kar dobi. Tako se gostilničar Dachse v dejanju priporoča gostom, ki so poldrugo leto hodili k njemu in marsikak krajevar pustili pri njem. Sicer pa Dachse menda ne bo več dolgo ne gostilničar ne hišni posestnik, ker tiči že glavo v dolgeh. Glavno oporo ima pri zastopstvu Puntigamske pivovarne, ki bo pa kmalu sprevidelo, da je kaj nespametno, če se spušča v zveze s takimi ljudmi. Odjemalci Puntigamskega piva imajo zaradi Dachsa dosti vzrokov za pritožbe.

— **Iz Kamnika** se nam piše: Deželni predsednik Schwarz je bil zadnji ponedeljek v Kamniku, kjer je bil dostojno sprejet. Nedostojna pa je bila vsiljivost kamniških klerikalcev pri tej priliki in še bolj nedostojna njih agitacija za razobešanje zastav. Z nesramnimi grožnjami so prisilili obrtnike (v potrebi bomo naveli imena), da so razobesili zastave. G. deželnemu predsedniku so s tem slabo ustregli in gotovo bo tudi odklanjal tak slavošpev, kakor ga je iz Kamnika, pa ne iz njega okolice, poslal petolizen dopisnik „Slovenca“ za zadnjo torkovo številko, kjer poudarja pravičnost dež. predsednika, obenem pa pozivlje k bojkotu po imenih navedenih trgovcev in obrtnikov, ki niso hoteli poslušati klerikalne komande ter denuncira nekatere gg. uradnike, ker svojih hišnih gospodarjev niso mogli pregovoriti, da razobesijo kako zastavo. To je klerikalna plemenitost. Gospod dež. predsednik je obljubil, izposlovati kamniški mestni občini za njen vodovod izdatno podporo. Kamničani mu bodo za to hvaležni, o čem se bo pri prihodnjem posetu lahko prepričal. Dosedaj niso dobili Kamničani nobene vladne podpore za svoja javna podjetja.

— **Naroden duhovnik** je opat Ogradi v Belju, to se pravi „nekaj je bilo“, ko je šel po vsej slovenski Štajerski glas, da ni bolj narodnega duhovnika, kakor je celjski opat Ogradi. No, časi se spreminjajo in z njimi tudi narodni ljudje. Sedaj je Ogradi že docela na potu, da stopi v stopnjo svojega prednika, proslulega nemškutarja opata Wretschka. Znano je, da je svojedobno kot odbornik slovenske celjske okoliške občine skušal na zvijačen način doseči, da bi občina „Okolica Celje“ odstopila del celjskega predmestja Gaberje celjski mestni občini, znano je, da se ni hotel udeležiti zadnjih volitev v okrajni zastop celjski, davi je vedel, da baš radi tega glasu lahko zmagajo v veleposestniški skupini nemškutarji, no, sedaj je tem svojim junaškim činom dodal še tretjega! Z njegovo pomočjo je prešel pri volitvah v ponedeljek odbor cerkvenega sklada celjske mestne župnije, ki je bil dosedaj vedno slovenski, v nemške roke. V ta odbor so bili namreč izvoljeni 3 Nemci, in sicer dr. Jabornegg, Rakusch in Terscheke ter 2 Slovence, dr. Juro Hrašovec in Ivan Glinšek. Heil Abt Ogradi!

— **Hinavstvo!** „Nar. List“ piše: Župnik Ilešič pri Sv. Bolfenu v Slov. Goricah je pridigal, da hočejo slovenski liberalci na Kranjskem in tudi na Štajerskem ljudstvo pripraviti ob vero itd. Tako hinavsko pridiga tisti župnik, ki je s svojim neravnim življenjem pokvaril že velik del bolfenskih faranov, tisti župnik, ki je zaradi zlorabe šolskih še ne 14 let starih deklet v sodni preiskavi in bo gotovo obsojen in kateri še vkljub temu sme v daljno pohujšanje faranov s svojimi nečistimi rokami opravljati sv. daritev in poučevati otroke!!

— **Iz sodne službe.** Pisarniški oficijal Ivan Lubeo je premeščen kot višji pisarniški oficijal iz Laškega v Ormož. — Pisarniški predstojnik pri okrožnem sodišču v Gorici, Josip Krafavec, je imenovan za višjega oficijala.

— **Iz finančne službe.** Davčni kontrolor g. Josip Jerman je premeščen h glavnemu davčnemu uradu v Ljubljano kot davčni oficijal. Davkar g. Leopold Petsche v Cirknici je za stalno upokojen.

— **Iz šolske službe.** Učiteljica gđ. Marija Bučar pri Beli cerkvi

je dobila zaradi bolezni dopust do konci leta. Za njeno namestnico je nameščena izprašana otroška vrtnarica gđ. Angela Rekar.

— **C. kr. državna gimnazija v Ljubljani** je imela preteklo šolsko leto po uradnem izveščju 103 nemške diake med 569, t. j. 18%. Potem pa so Nemci še tako predrzni, da si prilastujejo ta zavod. Treba bo s časom odpraviti nemške vzporednice na tej gimnaziji, ker za 103 nemške diake se res ne splača 8 razredov. Na tukajšnji realki pa 300 slovenskih dijakov ne dobi slovenskih paralel!

— **Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice** je imelo danes dopolne v „Narodnem domu“ svojo letošnjo glavno skupščino ob dobri udeležbi. Zborovanje je otvoril predsednik g. Gregorin, ki je prisrčno pozdravil vse udeležence, zahvaleč se za trud, da so se udeležili zborovanja. Predstavil je g. oficijala Gutnika kot zastopnika oblasti ter dal besedo tajniku g. Lavtižarju, ki je podal poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Odbor ni imel nobene seje. Društvo je imelo 2 maja skupni sestanek glede kandidature tovariša Žirovnika, o veliki noči pa zaupni sestanek glede gmotnih razmer učitelstva, katerega zvišanje plač se vleče kot morskakača. Bil je en izreden občni zbor pri Dav. Mar. v Polju, na katerem je predlagal g. Žirovnik 5 krožkov društva. En krožek se je sestel v Medvodah, drugi v Klečah, o ostalih treh pa ni bilo nič slišati. Društvo je imelo iste člane kot lani in ravno toliko. Nihče ni izstopil in nihče pristopil. Poročevalec je pozivljaj kolege in kolegije, ki stoje napram društvu še vedno v pasivni rezistenci, naj bi se zavedali svoje dolžnosti in pristopili vsi k društvu. Blagajnik g. Fr. Trošt je poročal, da je imelo društvo 202 K 68 v dohodkov ter 200 K 22 v stroških, torej 2 K 46 v prebitku. Društvena imovina znaša koncem 9. upravnega leta 305 K 36 v in se je od lani pomnožila za 55 K 55 v. Račune sta pregledala in našla vse v najlepšem redu gg. Punčah in Poklukar, zato se je blagajniku izrekla najsrčnejša zahvala za njegovo vestnost in natančnost. Nato so se vršile volitve odbora. Za predsednika je bil izvoljen g. Gregorin, za namestnika g. Bregar, tajnik je g. Lavtižar, njegova namestnica gđ. Jerica Zemljanova, blagajnik je gosp. Petrič, odbornika gg. Piro in Ivan Trošt, pevovodja pa g. Ivan Trošt. Za delegate na zvezino zborovanje v Radovljici 17. in 18. in 19. avg. so bili izvoljeni gospodje Korbar, Lavtižar, Petrič, Žirovnik in gđ. Zemljanova. Pri nasvetih je nasvetovala gospod. Zemljanova, naj voditelji vplivajo na učitelje, da bodo hodile na zborovanja. G. Bregar je glede volitve v stalni odbor dež. učiteljske konference predlagal, da učitelji in učiteljice, ki bodo voljeni v ta odbor, z vso odločnostjo zahtevajo, da se domače naloge učiteljskega popolnoma odpravijo. Tudi je predlagal, naj se okrajne učiteljske konference ne vrše v četrtkih, ki je prost dan učiteljskega. Oba predloga sta bila z odobravanjem sprejeta, potrebo izvršitve prvega je pa poudarjal še posebej g. Gregorin. G. Žirovnik je nato na željo nekaterih članov govoril o učiteljskih krožkih, da naj bi se prirejali, da se učiteljstvo bolj medsebojno spozna v svojih težnjah in željah in potrebah. Glede na okrožnico zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev se je sklenilo: Učiteljsko glasilo „Učiteljskega Tovariša“ naj vsak član sam plačuje in ne društvo za svoje člane, kot delegat na zborovanje vseh avstrijskih učiteljskih društev na Dunaju pojme predsednik g. Gregorin, kateremu se je naročilo, naj gre k drž. posl. gospodu Ivanu Hribarju in ga prosi, da bi podpiral učiteljske zahteve in deloval za podžalvanje učiteljskega, kar bo gotovo rad storil kot znan prijatelj učiteljskega stanu. Končno je bila sprejeta soglasno sledeča od zaveze predložena resolucija: „Učiteljsko društvo za šolski okraj ljubljanske okolice“ zahteva, naj se § 55 državne šolskega zakona izpopolni s sledečim dostavkom: Najmanjša plača učiteljev naj bo ona, ki jo dobivajo po vsakokratnih zakonitih dohodbah c. kr. uradniki štirih najnižjih plačilnih razredov. Da pa morejo deželni zakonodajni zastopi izvesti to regulacijo, pričakuje učiteljstvo prav zanesljivo, da bo država prispevala v saniranje deželnih finančnih namenov.“ Ker se ni nihče več oglasil k besedi, zaključil je g. predsednik z zahvalo za udeležbo zborovanja.

— **Društvo državnih uslužbencev v Ljubljani** je imelo, kakor nam odbor danes poroča, dne 2. t. m. svoj mesečni shod, kateri je ob obilni udeležbi sledeče točke razmotrival. Načelnik naglašja, da se društvo v kratkem času pol leta razvilo do 170 članov ter je v kratkem še večjega

narasčaja pričakovati. Preidši na stanovske razmere omeni, da z dosedanjimi priboljški še ni gmotno stanje stanu osigurjeno in treba z novimi zahtevami isto povzdigniti. Posebno potrebno bi bilo skrbeti za to, da se zgrade za uslužbence iz državnega fonda hiše, v katerih bi se jim proti primerni stanarini preskrbela stanovanja, kajti sedaj so primorani vsled previsokih stanarin v daljnih predmestnih ali celo izvanmestnih krajih stanovanja iskati, kar otežkočuje njih službovanje. Podnačelnik Kosmač naznaja, da se članarina s 1. julijem četrtno vplačuje, da se odboru mnogo dela prihrani. Blagajnik Marinko pa vse člane opozarja, da naj članarino točno do 5. vsakega meseca vpošljejo, ker mora on račune in blagajno do 8. zaključiti in centrali na Dunaju predložiti. V daljšem govoru poudarja načelnik Jeglič žalostni položaj cestarjev, za katere se mora v prvi vrsti sedaj nujno predlagati, da se jih uvrsti slično drugim c. kr. uslužbencem v IV. razred definitivnega značaja, se jim prizna uradna obleka. Cestar Bezeljak nadaljuje o teh razmerah naglašaje njih naporno delo, pri katerem se jih pa še strogo zasleduje, ne pa da bi se jim priznalo najmanjše zvišanje plač, niti da se jim čezurno delo ne odškoduje, akoravno imajo še sedaj starovške uradne ure od 6. zjutraj do 6. zvečer — to je 12 ur na dan po leti in 10 ur po zimi — za tem pa še brezplačno čezurno delo. (Ali je sužnost že odpravljena? Slednjič omeni govornik, da se cestarjem tudi draginske doklade niso izplačale. Tajnik Hübscher razloži pomen organizacije in podružnic ter iste uspeh za poplavljanje stanu. Načelnik omeni še, da se o definitivnem nastavljenju uslužbenecv ukrene reformo tako, da bi se določil provizorični čas na eno leto, na kar tajnik Hübscher povdarja, da je Gautsch svoj čas izjavil, da ne zadostuje eno leto provizoričnega službovanja, pač pa se zadovoljiti s 3. leti. Blagajnik Marinko razmotriva nočno službo paznikov, ki je v sedanjih ureditvah nedostopna, prenaporna, predlaga, da se sklone nje izdatna preosnova in da se ker je vsekakor kot čezurno in nenavadno delo upoštevati, tudi posebi odškoduje. Slednjič izraža kolega Štucin zelo osovraženo željo, da bi se vsi kolegi udeleževali mesečnih shodov, kjer bi se imeli priliko spoznavati ter tako pouspešavati društveno življenje. Ker ni bilo daljnih govornikov, zaključil je načelnik na to shod.

Iz Horjula. Dne 3. junija je imel g. ravatelj Gustav Pirce predavanje o hlevih. Zbral se je krog 100 mož v šoli. Gospod govornik je kaj razumljivo in temeljito povedal in popisal lastnosti dobrih, pravih hlevov, kakšni morajo biti, da bodo zdravi in svojemu namenu dobro služili in do katerih zamorejo kmetovalci imeti upanje do državne podpore, kadar jih bodo na novo podizali ozir. stare hleve prezidali. Posebno je gospod govornik pripomnil, da naj imajo novi hlevi te-le lastnosti: 1. Naj bodo dovolj svetli, 2. zračni, 3. pravilno tlakani, 4. da se skalnica odteka iz hleva, 5. da ne bodo jasli, visoke. Vsako teh točk je govornik natanko opisal. Ves pouk je trajal blizu 2 uri. Bodi gospodu ravnatelju za izborni in jedrnat govor in pouk izrečena pristrčna zahvala.

Uboj. V ponedeljek teden so našli na travniku pri St. Pavlu, občina Domžale nezvestnega 25letnega krojaškega pomočnika Ivana Hribarja iz Pešate v ljubljanski okolici. Umril je še tisti dan. Hribarja sta napadla mlinarska pomočnika Franc Šarc in Karel Zor iz Domžal in mu ubila črepinjo. Izročili so ju sodišču. — Od druge strani se nam poroča, da je bil Hribar ubit in oropan.

Velika nesreča v kamnolomu. Ko sta v soboto v kamnolomu Antona Pintarja pri pokopališču na Trati 45letni gluhomemu Francu Pintarju iz Gorenje vasi in Valentinu Guzelju iz Kopačnice basala mino, delala sta tako neprevidno, da je naboj eksplodiral. Pri tem je 65 cm dolgo železno nabijalo s tako silo bilo vrženo Pintarju v oko, da mu je ostalo v glavi. Tudi so mu bili odtrgani trije prsti na desni roki. Umril je v eni uri. Guzelju je bil izbit zob iz ust, po rokah je pa dobil hude opekline.

Iz Novega mesta se nam piše: Mnogoštevilni in razsežni so dopisi in poročila, ki jih javlja „Slovenec“ iz Novega mesta. Vendar pa mnogoštevilnost dopisov ne izvira iz obilice in zanimivosti novic, niti razsežnost poročil iz resnicoljubja, marveč ima oboje le namen povečati plodnost reporterskega metelja dopisnikovskega. S tem so omenjeni dopisi že dovolj označeni. Toda v zadnjem času vendar že preveč trpi resnica in agresivnost dotičnih poročil je spravila vse sloje prebivalstva v resnično nevoljo. Ne omenimo tu onih potresnih opozoranj in vremen-skih prerokb. Te naj bodo kakršne

hočejo. Tiste „čudne nebesne prikazni“, tisti „izbruhi“ in tiste „plinaste megle“, rezultati po čudnih nenaravnih potih se gibajočega umstvenega delovanja, spravijo vsakega čitatelja le v dobro voljo, dajejo obilo hvalešne prilike veselim dvotipim in pospešujejo novomeško družabno zabavo. Toda prirojena priprostost duha, katero si je dotični literat kljub „ostri“ pedagoški očetov františkanov skozi ves čas svojih ljudskošolskih študij čudovito nepokvarjeno znal ohraniti, na katero tudi sijajna vojaška karijera, neljubo prekinjena, ni imela kakšnega slabega vpliva, niti prekratka medena doba hipnega zakonstva, navdaja tudi ostala dnevna poročila. Čudezni njegovi doživljaji v tirolskih hribih so se zdeli celo Dol. Novicam prečudni in preromantični, in v prvi vrsti mu je lastna duhovitost ugonobila njegovo dete „Dolenjca“. — Odkar je opustil svojo vojno proti očetu Štemburju ter si pridobil s svojimi napadi na Novomeščane njegovo voljstvo in patronatno in se mu je bilo v Kandiji celo nakazalo pri hranilnici skromno koritce, mu je zrastle njegov žurnalistični greben posebno visoko. Vsako stvar v svoji domišljavi nespretnosti prav nesrečno kritizuje, vsak dogodek razblini in pa zavije tako, da more na kak način napasti to ali ono osebo, ali kako društvo, posebno pa, če le mogoče, občinsko upravo novomeško. Denunciira dijak tujakšnje gimnazije ter skuša s svojim zavijanjem izzvati kako preiskavo, oziroma nepriliko. Ker je bilo poročilo o Sukljeteri senadeni v „Slov. Narodu“ nekoliko verodostojnejše kot njegov slavošpev v „Slovencu“, napada nekega mladega gospoda ter ga hoče na vse načine osumiti. Potikal se je že v razmere tega ali onega društva ter se širokoustil, ne da bi prej premislil le pedenj pred nosom. In občinska uprava! Ta bi mu še pamet vzela, če bi bilo sploh mogoče! Ves dan teka po mestu ta smešni tintomaz, danes kot žurnalist, sivežen starih časopisov pod pazduho, jutri zopet kot geolog z nahrbtnikom in dolгим železnim svetlom a la starinoslovec Pečnik, ter vohuni. Ponoči pa sedi v kavarni ter žuteza besede nič hudega slutečih dobrovoljnih gostov na ušesa. Ker pred njegovo brezaktnostjo ni nihče varen, si bodo gostje pač jeli premišljati, ali naj se zabavajo pod kontrolo čenčastega reporterja ali pa naj si poiščejo drug neženiran lokal. Na vse strani torej meče to junake svoje strele med bobnenjem kakor iz praznega sodčka. Kaj naj je povzročilo njegov gnev v taki meri?! Osvetiti se hoče ljudstvu, ki pomilovalno se smehljajoč odklanja blagor in rešitev iz njegove roke! Črno nevhvaležnost žanje mož, ki se žrtvuje za ljudstvo, ki se plazi po luknjah in preiskuje v njih temo, ki pobira po cestah strjeno lavo ter jo kemično razkraja, ki žrtvuje pokoj noči, da ne zaspi in zamudi potresnega sunka od juga ali lahnege vetra od vzhoda, ki je na lastne stroške ustanovil potresno opazovalnico, opremljeno z najduhovitejšo sestavljenimi in najnatatnejšimi opazovalnimi sredstvi, ki je itd. itd. In vstale so ponoči nevhvaležne črne senice in „elementaren izbruh“ je zadel opetovano lica mučenika ljudske dovjivosti. In celo instrumenti in igle, znanilci potresnih katastrof, otroci njegovega duha, so bili nevhaležni in mu niso naznanili prej „potresa“! Grenka usoda! — Večnostara tragedija „Ženij in ljudstvo“ se doigrava pred našimi očmi in mi se smejemo junaku! Smejemo, ker ga ne razumemo in ne cenimo luči, ki nam jo prižiga! Le še v temnih podzemskih luknjah pride njegova luč do veljave. Tam torej mu je mesto, je zanj hvaležno polje! In našel se je človek, vелеum, kojega dela in načrti so bili liki iz kamna izklesani; ta bistrooki in globokoumni je to uvidel in mu podaril — podzemsko luknjo v last! Tja naj se reši nesrečni junak! Tam najde hvaležnejše polje svojemu delu, podzemsko kraljestvo njegove čaka njegove modrosti, tam naj prižge žarko luč svojega duha! Le tam se mu gotovo ne bo nihče smejal!

Ogenj. V Bresnici pri Trebelnem je pogorela hiša posestnice Ane Alan. Škode je 1200 K, zavarovalnice pa 400 K. Ogenj je nastal, ker je živ pepel prišel v dotiko z lesom.

Umril je v Kokarjih na Štajerskem znani vrli narodni župan g. Jernej Šestir, prvoboritelj za pravice slovenskega jezika pri deželni in državnih uradih.

Nesreča. V Ptujju je poslovodja Franc Bračič z biciklom priletel v oje nasproti mu idočega voza s tako močjo, da bo težko okreval. Bračič je silen nemškiutar, kar mu spričuje njegovo pristno germansko ime.

Mariborsko porotno sodišče se je bavilo včeraj z dvema slučajema poverjenja pri pošti. Bivši poštni oficijant v Ptujju A. Schwarz je odpiral pismarter pobiral iz njih denar. Dobil je 10 mesecev ječe. —

Poštna upraviteljica Alica Petek v Vuhredu pa je bila obdolžena, da je poverila 932 K. Porotniki so jo oprostili.

Staroslovanske grobove so razkrili v Hajdinu pri Ptujju. Izkopali so dosedaj 15 dobro ohranjenih okostnjakov, pri katerih so našli nad 50 raznih kovinskih, lepo izdelanih predmetov, kakor igle, prstane, uhane, vrče itd. Te predmete sta si ogledala merodajna učenjaka dr. Hoernes in vladni svetnik Szombathy na Dunaju ter jih spoznala takoj za slovanske iz 6. in 7. stoletja. To so dosedaj prvi taki grobovi na slovanskem jugu, ki pričajo, da so Slovenci prišli prej v te dežele, kakor trdijo zgodovinarji.

Moža je ustrelila. Pred mariborskimi porotniki je bila obsojena 62letna ciganka Karolina Pestner, rojena v Velikem Mraševem pri Krškem na Kranjskem, na 4 leta ječe, ker je 31. marca v St. Jurju na Pesnici po prepiru ustrelila moža Jerneja.

Obešili se je na Rečici na Štajerskem 56letni Anton Slemenšek iz Vizovice pri Konjicah. Bil je berač, ki je prosil z lajno. Vzrok samomora beda.

Opatijski Nemci pozivljajo svoje somišljenike v Opatiji na noge. Iz Opatije se nam piše: Dr. Chon je sklical za soboto, 1. junija v „Hofbräu Etablissement“ (Pension Ferdinand Klein) nekaj sestane, na katerem se mora odločiti, kako se bo delalo, da pade pri bodočih občinskih volitvah občina Volosko-Opatija v nemške roke. Na tem sestanku, katerega se je udeležilo okroglo 150 oseb (polovica renegatov in druga polovica Judov), se je otepal na levo in desno po domačinih Hrvatih in Slovencih, da se je kar kadilo. Seveda je pri vsem tem najbolj tekkel jezik Židu dr. Chonu, katerega so sami pošteli in pametni Nemci po vseh oglih opisali, češ, da „aus egoistischen Gründen die Interessen des Kurortes nicht zu vertreten weiss.“ Chon je napadel domač narod, med katerim se je navedel in tisto židovsko umazano sukno premenil v čisti suknič, pozival navzoče, da se z vsi resnostjo pripravijo na boj proti domačinom, da bodo pri bodočih volitvah šli do zadnjega vsi na volišče in kjer bodo (po njegovem mnenju) strmoglavili sedanjo hrvaško slovensko občinsko upravo.

Kaj se temu Židu že vse ne sanja? Toda gosp. Chon, iz te moke ne bo kruha. Ravno tega bi se nam še trebalo! To bi zdravilišče Opatija jako lepo napredovalo. Ali nam niso ravno Židje do sedaj najbolj pokvarili Opatijo, ali niso ravno Židje tisti, radi katerih je toliko dobrih rednih gostov izostalo in obrnilo hrbet Opatiji? Sedaj naj bi dobili pa še Žida za župana? Nikoli! Ob priliki znanih opatijskih nemških demonstracij, pri katerih so igrali glavno vlogo dr. Chon, dr. Tripold, Kreislova malenkost in še več takih vročerkv-nih židovskih nemčurjev, smo že povedali, da Opatija kot zdravilišče ni za polnišne demonstracije in za hujskanje s strani teh vročerkvnežev proti domačinom. Opozorjamo naše faktorje, da z napetim očesom vedno pazijo kretanje tega našega še v prahu ležečega sovražnika! Če pa le ne bo miru, bomo pa tudi mi prišli za skrajno sredstvo in bomo pokazali, da se njihovega sobotnega zaključka ne bojimo, in bomo znali tudi preprečiti, da se bo želja židovskega dr. Chona po županstvu izjalovila.

Društvo svobodnimiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju naznaja, da se vrši II. redni občni zbor 8. ročnika t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih restavracije „Zum Magistrat“, I. Lichtenfelssstrasse 2 s sledečimi dnevnimi redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborov. 3. Poročilo legit. odseka. 4. Slučajnosti.

Kinematograf Edison v Dehenghijevi hiši nasproti kavarni „Evropa“ kaže v tekoči seriji jako lepe in raznovrstne slike, tako da ga je vredno obiskati. Ugajajo zlasti humoristični prizori.

Kronski falzifikati krožijo po Ljubljani. Izdelani so prav fino in se jih spozna le po tem, da so polzki, nekoliko lažji od pristnih kron, imajo drugačen cvenk, na robu pa nimajo vtisnjene napisa: „Viribus Unitis“.

Nepreviden kolesar. Predvčeršnjim se je neki mesarski pomočnik peljal s kolesom po Poljanski cesti tako naglo in neprevidno, da je zadel 10letno šolsko učenko Kristino Dečmanovo, jo podrl na tla ter jo na levi nogi in na glavi lahko telesno poškodoval.

Popadljiva psa. Dne 2. t. m. je na Poljanski cesti neki pes ugriznil 11letno šolsko učenko Marijo Martenikovo ter jo na levi nogi lahko telesno poškodoval. Ker se pes klati že nekaj 8 dni po Poljanskem okolišu in se ne ve, čigav da je, ga je vzel konjač. — Dne 3. t. m. pa je neki pes v „Zvezdi“ popadel delavca Henrika Plavca in ga na levi nogi telesno poškodoval. Lastnik le-tega je znan.

Aretovana je bila včeraj služkinja Ana L., ker je svoji gospodinj

pokradla za 46 K obleke, potem pa odšla iz službe.

Belavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 40 Ogrov, 25 Macedoncev, 50 Črnogorcev in 10 Slovencev. 30 Hrvatov je šlo v Heb, 40 v Inmost, 50 v Meran, 30 v Linc, 40 v St. Galen, 25 pa v Beljak. 19 Kočevarjev je šlo na Dunaj, 25 premostarjev pa se je odpeljalo v Kočevje.

Izgubljene in najdene reči. Trgovski vajenec Ivan Kozjek je našel 40 K vredno medeno pipo, katero je izgubil hlapec Ignacij Pogačnik. — Policijski stražnik Anton Švigelj je našel zlat obesek s sliko.

Izgubila se je danes dopoldne mala psica črne barve. Kdor bi jo našel, naj jo odda v Selenburgovih ulicah št. 4, II. nadstropje.

„Ljubljanska društvena godba“ priredi danes zvečer v hotelu „Lloyd“ (Sv. Petra cesta) društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

Slovenci v Ameriki. — V rudniku je ubilo v Leadvillu Josipa Sajeta, doma iz Česnjice pri Mirni peči.

*** Najnovejše novice.** — Aretovan župnik. V Zloczovu v Galiciji so zaprli župnika Kalbo, ker je najel nekega hlapca, da je streljal na volilnega komisarja.

Ban grof Pejačević je zbolel ter se ne bo mogel udeležiti slavnosti povodom 40letnice kraljevega kronanja.

Za višjega poštnega ravnatelja v zadrju je imenovan poštni svetnik A. Brilli.

Umor v Rusiji. V Tveru so oboroženi hudodelci na javni ulici ustrelili okrajnega nadzornika, dva policaja in neko civilno osebo.

Tajni svetniki postanejo povodom kraljevega jubileja ogrski ministri Kossuth, Zichy, Günther, hrv. mlnter Josipovich in predsednik državn. zbora Justh.

*** Moža bi bila rada dobila** Marica Bamač, mlado kmečko dekle v Mikuševcih na Hrvaškem. To je bilo znano cigankama Dragi Jovanović in Darinki Nikolić, ki sta prišli v hišo, ko je bila zaljubljena Marica sama doma. Žaleče sta ji pripovedovale, da ji lahko priskrbite pripravnega moža, seveda proti nagradi. Ako pa bi se obotavljala in izvijala, odnesejo jo vile, ki jo bodo imele zaprti devet let in sicer za roke in noge pribito. Marički je bila izbira seveda lahka: tu ženin, tam 9letna ječa. In poiskala je vse po hiši in shrambah: plečeta, klobase, moko, mast, platno, posode itd. ter dala cigankama. Potem sta jo ciganki z neko pijačo omamile ter pobegnile s plenom.

*** Japonci in gledališče.** Japonci so strastni oboževalci gledališča. Rodbina, ki ima 75 K na mesec, potroši, ako treba 50 K samo za gledališče ter živi le s 25 K mesečno. Predstave se vrše od 9. ure zjutraj do 10. ali 11. ponoči. Zastor se ne vzdiga, temuč le pomiče na stran. Igralci prihajajo na oder izmed gledalcev, med katere se tudi med vsakim odmorom vrnejo.

*** Visoka starost.** V Genovi je umrl nedavno 102letni J. Brun, ko je po zajtrku udobno kadił svojo pipico ter čital časopis. Ob priliki svoje stoletnice je priredil svojim prijateljem in znancem kosilo, pri katerem je imel sledeči govor: Danes bom 100 let star. V celem svojem življenju nisem nikoli potreboval zdravnika, nikoli nisem užil zdravila. Vedno sem kadił in pil, kolikor mi je dišalo. Zato pa nisem nobene ženske poljubil, razen svoje matere. — Stoletni človek je pač lahko tudi pozabljen.

*** Usoda bivšega milijonarja.** V Budapešti je nedavno zbudil na šetališču ob Donavi splošno pozornost kakih 70 let stari, lepo oblečeni gospod. Hipoma se je vrgel na tla, a ko je pristopil k njemu policaj ter ga vprašal, kaj dela, mu je odgovoril: „Mrtev sem!“ Policaj je spoznal, da ima pred seboj umobolnega ter ga je peljal v policijsko stražnico. Tam se je doglano, da je nesrečnež bivši milijonar Adolf Harsanyi, ki je celo svoje premoženje zgubil pri špekulacijah na borzi.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Konkurz in goljufija. Bivši pekovski mojster Matija Miklavc je izvrševal svojo pekovsko obrt v Križevniških ulicah v Ljubljani in v Spod. Šiški. Imel je dosti odjemalcev, zato se mu je obrt dobro obnesla. Vendar ga vse to ni zadovoljilo, kajti nameraval je hitreje do blagostanja se povspeti. Dne 22. listopada 1900 je prosil tukajšnje dež. sodišče, naj se otvori konkurz o njegovem premoženju, kateri prošnji se je tudi ustreglo. Miklavčičevo premoženje se je cenilo na 2649 K 60 h,

dolgovi pa so znašali glasom zapisa 9933 K 75 h, tako da je znašal primanjkljaj 7284 K 15 h. Miklavc ni čakal zaključka konkurenčnega postopanja, temveč jo je popihal skri-vaj iz Ljubljane. V Vidmu je počakal na svojo ženo in otroka, potem pa so se skupno odpeljali v Ameriko, odkoder se je minulo leto zopet povrnil. Matija Miklavc se izgovarja, da je bil leta 1900 res prezadolžen ter da ni mogel zadostiti svojim upnikom. V to svrho navaja razne vzroke, kakor konkurenco, bolezen, škodo vsled tatvin, povzročenih po pomočnikih in vajencih, kakor tudi dejstvo, da je leta 1900 po zimi na potu od Šiške proti Ljubljani izgubil 480 K, kar je pa Miklavc šele po preteku 22 dni naznanil tukajšnjemu mestnemu magistratu. Veliko verodostojnosti se pa temu že zaradi tega ne more pripisovati, ker je dan po prej pri glavni slovenski hranilnici in posojilnici naložil 600 K. Že pred otvoritvijo konkurza je skrbel obdolženec, da je poskril mnogo reči. Svo-jemu prijatelju je izročil culo, v kateri je bilo zavitih nekaj hranilničnih knjižic, ena policja za zavarovanje življenja, zlata in srebrna žepna ura ter zlata verižica z obeskom, v skupni vrednosti 1152 K. To culo je kasneje sam izročil sodišču. Miklavc je pa tudi na škodo svojih upnikov prikril dve hranilnični knjižici, in sicer eno za 829 K 40 K in drugo za 4128 K 99 h. Obe knjižici sta se glasil na tuja imena.

Porotniki so vprašanje glaseče se hudodelstva goljufije zanikali, pritrčili pa drugemu vprašanju tikajočemu se pregreška po njem zakrivilnega konkursa in ga je sodišče obsodilo na tri mesece strogega zapora poostrenega z 1 postom vsakih 14 dni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kostanjevica 6. junija. O priliki uradne učiteljske skupščine v Kostanjevici si usoja v narodni gostilni g. Bučarja zbrano napredno učitelstvo izreči prebлагorodnemu g. županu Ivanu Hribarju k izvolitvi državnim poslancem vroče čestitka. Ob tej priliki izraža zgražanje nad podlimi napadi klerikalnega časopisja na napredna ljubljanska dekleta.

Radeče pri Zidanem mostu 6. junija. Danes ponoči se je sredi radeškega trga zgodil velik vlom pri trgovcu Francu Gschelli. Tatovi so pobrali v gotovini 3600 kron, nekaj hranilnih knjižic in nekaj jestvin.

Mirnapeč 6. junija. Vrli naprednjak Alojzij Hude je izvoljen za župana.

Dunaj, 6. junija. Žaček je sklical zastopnike vseh čeških nacionalnih strank na sklepanje glede ustanovitve skupnega češkega kluba na dan 14. t. m. Prva seja tega kluba bo 17. t. m.

Dunaj 6. junija. Na današnje sejo ministrskega sveta sta se nalašč pripeljala s Češkega ministra Pacak in Prade.

Dunaj 6. junija. Cesar je ogrskemu ministrskemu predsedniku Wekerlu podelil veliki križec Leopoldovega reda.

Dunaj 6. junija. Desedanji avstro ogrski poslanik v Belgradu odstopi. Na njegovo mesto pride dosedanji poslanik pri brazilski vladi Forgach.

Dunaj 6. junija. V proslavo 60letnice cesarjevega vladanja nameravana razstava se ne priredi, ker sta se vlada in cesar sama izrekla proti temu.

Praga 6. junija. „Narodni Listy“ poročajo, da ponovi minister Marchet svojo demisijsko prošnjo.

Brno 6. junija. Baron d'Elvert se hoče odpovedati mandatu za državni zbor in vstopiti na mesto umrlega dr. Fuchsa v dež. odbor.

Budimpešta 6. junija. Vladna predloga o kurijalnem sodstvu obsega tudi kanceliparagraf. Klerikalci so vsled tega kar iz sebe in naznanjajo najhujši boj tej predlogi.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Gospodarstvo.

— **Banka „Slavija“** izkazuje za 38. leto svojega delovanja v vsakem oziru znamenite uspehe. Tako je bilo v življenjskem oddelku leta 1906. podanih 7520 oglasil za kapital kron 25.119.796-40, od katerih je bilo izgotovljenih 6345 police za kapital K 21.237.136-40. V tem letu izplačal je zavod kapitalov zavarovanih za slučaj smrti in doživetju K 2.311.939 23, izven tega rent in penzije kron 49.836 03. V vsej dobi svojega obstanka pa je zplačala „Slavija“ v vseh oddelkih K 91.936.993 73, poleg tega je pa kot vzajemni zavod razdelila do sedaj svojim p. n. članom čist dobiček K 1.836.419 57; samo za minolo leto je izplačala izplačana dividenda K 229.526 36. — Veliki razvoj življenjskega oddelka je razviden posebno iz narastka zavarovalnice, katera je samo v letu 1906. dosegla impozantno vsoto K 5.026.140 83 poleg tega pa tudi iz rezervnih skladov, kateri izkazujejo K 31.575.788 25 vin.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu maju 1907 je 401 stranka vložila 211.447 K 73 v, 428 strank dvignilo 177.124 K 59 v, 5 strankam se je izplačalo posojil 10.000 K, stanje hranilnih vlog 4.287.015 K 98 v, stanje posojil 2.502.377 K 74 v, denarni promet 522.722 K 29 v.

Izjava. *)

Z ozirom na podla sumničenja v „Slovenca“, v katerem nesramni dopisnik skuša blatiti in omajati ugled društva s tem, da podtika starosti in podstarosti paktiranje z zloglasno brežiško policijo pri zadnjih državno-zbornih volitvah, smatra podpisani odbor za sveto dolžnost, izreči svojemu starosti in podstarosti popolno zaupanje in jih prosi, da še nadalje vodita in ohranita „Brežiškega Sokola“ na višini, do katere se je ravno po njihovih zaslugah povzdignil. Odbor je trdno prepričan o osebnih integritetah svojega starosti in podstarosti in s studom obsoja nesramnega dopisnika, katerega edini namen je, zanesiti razkol v društvo, katerega posledica bi bil tudi njegov pogin.

V Brežicah, 1. junija 1907.

Josip Boecio, l. r.

t. č. tajnik.

Janko Vidmar, l. r.

t. č. načelnik.

Andrej Levak, l. r.

Josip Holy, l. r.

Miha Balon, l. r.

Josip Uršič, l. r.

Valentin Vester, l. r.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Umrli so v Ljubljani.

V deželni bolnici:

Dne 28. maja: Karolina Petrič, črevljarka žena, 88 let, Plazentari polip tumorad.
Dne 30. maja: Valentin Prezelj, gostač, 62 let, krvavenje možgan.
Dne 31. junija: Fran Zurbil, črevljark, 39 l., Abscessus frigidus. — Marija Mihelčič, gostija, 70 let, Epilepsia.
Dne 1. junija: Fran Vavtar, hlapec, 29 l., Nephritis chron.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“
Uradni kurzi dun. borze 6. junija 1907.

Meni	Denar	Blag
100% avstrijska renta	97 25	98 05
100% avstrijska renta	99 50	99 70
100% avstrijska renta	98 —	98 20
100% avstrijska renta	116 60	116 80
100% avstrijska renta	93 50	93 60
100% avstrijska renta	111 25	111 45
100% avstrijska renta	98 50	98 60
100% avstrijska renta	104 50	101 50
100% avstrijska renta	99 85	100 85
100% avstrijska renta	99 10	100 10
100% avstrijska renta	100 —	101 —
100% avstrijska renta	98 50	99 —
100% avstrijska renta	100 —	100 60
100% avstrijska renta	105 50	106 20
100% avstrijska renta	99 50	100 50
100% avstrijska renta	99 —	100 —
100% avstrijska renta	100 —	100 30
100% avstrijska renta	100 —	100 20
100% avstrijska renta	100 —	101 —
100% avstrijska renta	99 90	99 90
100% avstrijska renta	98 75	99 75
100% avstrijska renta	297 —	299 —
100% avstrijska renta	100 —	101 —
100% avstrijska renta	209 —	211 —
100% avstrijska renta	252 50	256 50
100% avstrijska renta	144 —	147 —
100% avstrijska renta	263 50	273 50
100% avstrijska renta	269 50	279 50
100% avstrijska renta	240 —	248 30
100% avstrijska renta	95 —	105 —
100% avstrijska renta	181 60	182 60
100% avstrijska renta	21 25	23 —
100% avstrijska renta	432 50	442 50
100% avstrijska renta	80 —	90 —
100% avstrijska renta	88 —	94 —
100% avstrijska renta	57 —	65 —
100% avstrijska renta	44 —	46 —
100% avstrijska renta	98 25	80 25
100% avstrijska renta	63 —	73 —
100% avstrijska renta	18 —	18 —
100% avstrijska renta	461 —	471 —
100% avstrijska renta	125 25	126 25
100% avstrijska renta	673 50	674 50
100% avstrijska renta	1767 —	777 —
100% avstrijska renta	654 75	655 75
100% avstrijska renta	756 50	757 50
100% avstrijska renta	241 50	243 —
100% avstrijska renta	722 —	726 —
100% avstrijska renta	58 50	58 50
100% avstrijska renta	2554 —	2564 —
100% avstrijska renta	538 25	539 25
100% avstrijska renta	288 —	290 —
100% avstrijska renta	545 —	549 —
100% avstrijska renta	149 —	155 —
100% avstrijska renta	11 55	11 40
100% avstrijska renta	19 18	19 19
100% avstrijska renta	23 5 —	23 58
100% avstrijska renta	35 —	34 06
100% avstrijska renta	117 75	117 95
100% avstrijska renta	95 60	95 87
100% avstrijska renta	252 50	253 50
100% avstrijska renta	4 54	—

Kitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1907.

Meni	Denar	Blag
100% avstrijska renta	50 kg	10 48
100% avstrijska renta	50 kg	8 40
100% avstrijska renta	50 kg	5 82
100% avstrijska renta	50 kg	5 82
100% avstrijska renta	50 kg	6 88

Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 06-2 Srednji letni tlak 736-0 mm.

Junij	Opisno- vanja	Stanje baro- metra u mm	Tempe- ratura u °C	Vetrovi	Nebo
5	9. zv	734.3	14.6	sl. jug	oblačno
6	7. sj.	731.7	11.1	sl-vzhod	jasno
"	8. pop.	731.2	23.6	sr. jzh.	del. jasno
Srednja včerajšnja temperatura: 14.9° nor- male: 16.6° Padavina: u mm 0.0					

Srednja večerajša temperatura: 14 9° normala: 16 6° Padavina v mm 0 0

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom prerane smrti našega iskrenoljubljenega očeta, tasta, starega očeta, gospoda

Franja Blahna
gozdnega mojstra v p

izrekamo vsem prijateljem in znancem, ki so se pokojnika v njegovi težki bolezni spominjali, svojo iskreno zahvalo. Presrečno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev, pevcem, požarni brambi in učitelstvu in vsem, ki so blagega pokojnika v tako mnogobrojnem številu spremili k zadnjemu počitku.

V Ribnici, dne 6. junija 1907.

Zaljubljeni ostali.

Dobro ohranjen

otročji voziček
se proda takoj.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi ceno izvežban uradnik v tej stroki.

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.
Od 2. junija do 8. junija 1907:

Benetke.

Ravnokar je izšel

I. del zgodovinske povesti
Strahovalci
dveh kron.

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“.

Dejanje tega ljudskega romana je zajeto iz velikih bojev med beneško republiko in turškim cesarstvom, v katerih bojih so igrali veliko vlogo piratje, ki so strahovali mnogo desetletij najprej Turke in potem Benečane. Vse glavne osebe tega ljudskega romana so zgodovinske, kakor so tudi glavni dogodki zgodovinski.

Cena 1 K, po pošti 20 vin. več.

Na prodaj ima delo

L. Schwentner v Ljubljani.

Kavarna „Leon“

V Ljubljani
na Starem trgu št. 30
vsak torek, sredo, četrtek
soboto in nedeljo
vsota, noč odprta.

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Prostovoljna prodaja

razne hišne oprave bodo
v petek, dne 7. junija t. l.
ob 9. uri dopoldne 1899 8
na Martinovi cesti št. 26

Boljša

hišna

ki ima tudi rada otroke, se vzame
na letovišče s 15. jun. t. l. Plača
po dogovoru.

Ponudbe na Zoltán Armand,
Reka (Fiume). 188—1

Strojniki

za parno opekarno se išče. Plača po
dogovoru.

Ponudbe naravnost na naslov:
Ivan Zabret, opekarna, Kokrica,
pri Kranju. 1882—1

Kot

potnik

v solidni trgovini

išče mesta mlad, zmožen, samostojen
trgovca na Notranjskem.

Pismene ponudbe pod „provizija
in dijete“ na upravnistvo „Slov.
Naroda“. 1883—1

V najem se odda lahko takoj

gostilna

in
majhna trgovina.

Prednost imajo ženske in neoče-
njeni moški.

Več se izve pri **Alojziju Minat-
tiju, trgovcu na lgu.** 1880—1

Redka prilika!

Proda se v Gorici iz proste roke
dobro idoča, stara in zelo vpeljana

trgovina

z jedilnim blagom. Trgovina je na
zelo prometnem kraju, ena najboljših
na trgu in ima dolgoletne, stalne boljše
odjemalce. Dokazljivi letni čisti dohod-
ek K 6000.

Ponudbe je pošiljati pod „Trgo-
vina“ poste restante Gorica,
glavna pošta. 1884—1

Vabilo

glavnemu shodu

ki ga priredi

**Ljubljanska dijaška in
ljudska kuhinja**

v društvenih prostorih
na starem Strelišču

dne 10. junija 1907.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo.
2. Blagajniško poročilo.
3. Poročilo računskih preglednikov.
4. Nova volitev.
5. Drugi predlogi.

1877 Predsednik.

Samo pristna
goriška
in različna vina
se točijo najceneje
v 203—23
Goriškem vinotoku
Ljubljana
Stari trg 13.

Hiša

je naprodaj v Zagorju ob Savi. Obstoja
iz šestih sob, kuhinje, kleti in vrta. Hiša
stoji sredi vasi Zagorje tik glavne ceste in
je pripravna za vsako obrt, posebno za
trgovino. — Naslov se izve v upravnistvu
„Slov. Naroda“. 1783—4

Takoj se sprejmejo

šivilje.

T. POGAČNIK
Pred školijo 21, II. nadstropje.

Sprejme se takoj dober

mehanik

za dvokolesa (bicikle) 1863—2

v Gorici, via Duomo št. 3.

Dobro ohranjena

hiša

s stanovanji v Ljubljani s čisto letno
najemščino K 2700 se odda pod ugod-
nimi pogoji. — Vprašanja pod „Na-
jemninska hiša 3555“. 1823—3

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu

Ivan Zakotnik, tesarski mojster,
Donajska cesta št. 40. 1666—9

Odvetniškega

1832 2

ki zna nekoliko laški, išče

dr. Matej Pretner

odvetnik v Trstu, Via Nuova 13.

Urarski pomočnik

zanesljiv, za mala dela, se takoj

sprejme. Imeti mora svoje orodje.

Aleks. Ambrožič

urar na Bledu, Gorenjsko. 1827—3

Trg. sotrudnik

želi vstopiti v boljšo trgovino z me-
šanin blagom v Ljubljani. Sprejme
tudi kondicijo v manufakturni trgovini,
ker je kot tak že deloval.

Ponudbe pod „Takoj 1884“
Ljubljana, pošto ležeče. 1861—2

Več tesarjev

se sprejme proti dobremu plačilu

v stalno službo. Zglasiti se je pri
stavbniku **F. SUPANČIČ, Ljub-
ljana, Bleiweisova cesta 18 ali pa**

na tesališču v Trnovem, Ljubljana.
1784—6

Težaki in vozniki

se proti dobri plači sprejme pri gradnji
„Ljudske posojilnice“ na Miklošičevi
cesti, nasproti hotelu „Union“.

Sprejemajo se na stavbišču
samem ali pa v stavbni pisarni
na Marije Terezije cesti št. 10.
1832—5

Takoj ali za avgust se odda

stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz 2

Naprodaj je zaradi selitve pod ugodnimi pogoji

lična hiša

v lepem kraju na Dolenjskem. V hiši se nahaja branjarija in trafika. K hiši spada hlev, šupa, magacin, vodnjak, priprava za kuhanje žganja, večji vrt in manjši zelenjadni vrtovi, dva dela vinograde, eden teh nanovo rigolan in dve lepi pašni parceli. Proda se tudi ves prodajalniški inventar.

Ponudbe in vprašanja pod „Selitev“, poste restante Žužemberk. 1844-2

Dvoje lepih

stanovanj

eno v Šubicevih ulicah št. 5, III. nadstropje s 4 sobami in pritliklami, drugo na Bleiweisovi cesti št. 20, I. nadstropje s 3 sobami in pritliklami se odda za avgust. — Vprašajte se pri Filipu Supanciču, mestnem tnaavniku v Ljubljani, na Bleiweisovi cesti št. 18, pritliko. 1837-2

Zdravilišče in vodno lečišče

Prospekte pošilja zastoj dr. Rud. Wackenreiter

kovališče Kamnik na Kranjskem.

Natečaj.

Podpisani upravni odbor razpisuje

dvoje mest bolničnih zdravnikov

in sicer: a) mesto kirurga zajedno primarija, z začasno letno plačo K 2400. b) mesto zdravnika za notranje bolezni, z začasno letno plačo 1200 kron

Oba se morata izkazati z daljšo prakso v svojih strokah in vsaj z dviletno službo v bolnicah. Nastavita so začasno s pogodbo.

Prosilci naj opremito svoje prošnje z dokazili o svoji starosti, o upravičenju izvrševanja zdravniške prakse in izpričevali o dosedanjem službovanju. Morajo biti popolno vešč slovenskega in nemškega jezika. 1851-2

Prošnje je vlagati do 25. junija 1907. Upravni odbor javne Fr. Josipa I. obč. bolnice v Krškem, dne 3. junija 1907.

Velika trgovina

moških, ženskih in otroških čevljev

domačega in tvorniškega izdelka

Kongresni trg št. 6

v Tamborninovih hiši.

Naročena dela se izvršujejo natančno po meri iz najboljšega usnja v elegantni obliki in po prav nizki ceni. 1041-12

MATEJ OBLAK

čevljarski master in trgovina s čevlji.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.

C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev priznala

K 33,743.421.70.

Izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.

1. Splošni prejemki za l. 1905 K 32,677.80—
2. Splošna aktivna dne 31. dec. 1905 „ 223,817.069—
3. Izplačane police „ 515,093.054—
4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905 „ 7,223,290—

Poraba presežka:

Dobiček zavarovancem K 5,295.843—
Dividende in obresti „ 726.575—
Nadaljnja rezerva za eventualno znižanje obrestne mere „ 1,200.872—

3094-11 K 7,223.290—

Novi tarifi z ugodnimi kombinacijami (zavarovanje življenja pokojnine in otrok) oddaja zastoj in poštne prosto.

Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Franc Jožefovi cesti št. 17 pri GVIDONU ZESCHKO.

Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj v mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

Pivovarna

upravitelja.

Reflaktanti, ki morejo položiti varščino, imajo prednost.

Ponudbe pod „J. O.“ na upravn. „Slov. Naroda“. 1869-2

Postaja c. kr. drž. železnice, 1 1/2 ure od Ljubljane. Vse vodno zdravljenje (sistem Priesnitzjev in Knepflov, solne kopeli, oglikovokisale in električne kopeli, zdravljenje s suhim vročim zrakom, masaža, zdravilna gimnastika in elektroterapija. Zmerne cene.

Odprto od 1b. maja do 15. oktobra. 1092-12

trgovina

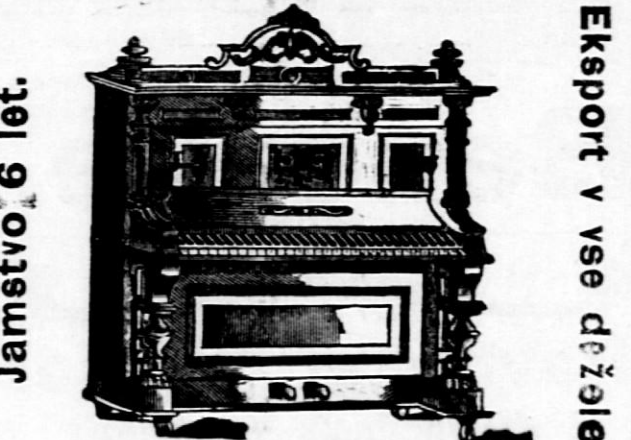
z mešanim blagom na Kranjskem, v lepem kraju ob državni cesti in zraven obširne farne cerkve, se takoj odda zaradi drugega podjetja. 1791-3

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Najcenejše solčnike in dežnike domačega izdelka priporoča JOSIP VIDMAR Ljubljana Pred školijo 19, Stari trg 4, Prešernove ulice 4. 23

Prva kr. tvornica klavirjev Ljubljana Hilserjeve ulice 5 Blizu Gradišča Rudolf A. Warbinek

Priloga svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samogigralne za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo. Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje. 1706 3 Največja tvornica na jugu Avstrije.

Vid Bratovž

Sv. Jakoba nabrežje 25

priporoča cenj. občinstvu iz mesta in z dežele kakor tudi ženinom in nevestam 206-23

svojo veliko zalogo razno vrstnega

pohištva

po najnižjih cenah.

Okrajni orožniški stražmešter

v pokoju, 39 let star, oženjen, slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika v govoru in pisavi zmožen, s svojočasno triletno prakso pri notarijatu, kmetijsko šolo, išče primerne mesto. Pismene ponudbe na naslov Ivan Petrič, Zatična. 1847-2

Meščanska korporacija v Kamniku

proda potom javne dražbe dne 12. junija t. l. ob 2. uri popoldne na lesnem skladišču v Sahovci pri Kamniku sledeče vrste blodov: 604 m³ 4 m dolge smrekove in jelkove hlode in 54 m³ 5 in 6 m dolge rižovce proti takojšnjemu plačilu. 1871-2

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec, Trbiž.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfova, Kočevja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Praga, Celovca, Beljaka, Gorice, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

I. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zborniki zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Askerc: „Islet v Carigradu“, broš. à 20 kr.
Turgenjev: Otc in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
— Štiri novele, broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodne žnje. Roman, broširan à 70 kr.

Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
Jelinek: Ukrainske dume, Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— Rame pripovedke, broširane à 40 kr.
— Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— Gregorčičev kritikon, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

Po znižani cen priporočam: Fran Kocbek, Pregovorci, prilike in reki. Proj. 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfve ulice šte. 12

Številka telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izbrano

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in izk. „Narodne tiskarne“.